National Library 56253
Gen. Acquisitions Section
Ottawa, Ont.
K1A ON4

National Library
Bibliothèque Nationale
JUIN JUNE 22 1977

Nr. 4

2nd class mail registration number — 1069.

VABA EESTLANE

25 1952

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

Nr. 44 (2391) XXVI aastakäik — Teisipäeval, 14. juunil 1977 — Tuesday, June 14, 1977 — Üksiknumbri hind 35 centi

Parlamendiliikmed Tallinna paviljoni patroonideks

Walter Penti kontaktid Ottawas Torontost valitud parlamendiliikmetega

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas abiesimees Walter Pent Ottawas on jälle organiseerinud tähelepandavalt mõjuka aktsiooni eestlaste ja nende kultuuri tutvustamiseks. Eelolevate karavanipidustuste ajal on Tallinna paviljoni toimkond pidanud vajalikuks, et selle vaatamisväärsustega tutvuksid ka Kanada parlamendiliikmed ja tal õnnestus kontakti võtta mitme Toronto piirkonna parlamendiliikmega, kes nõustusid tulema Tallinna paviljoni patroonideks.

Parlamendiliige dr. Stanley Haidasz.

W. Pent ütleb, et meil on alati olnud põhjust Kanada parlamendiliikmeilt ja senaatoreilt midagi omale küsida, seekord aga on meil võimalus neile vastu pakkuda ja näidata oma saavutusi.

Ta on jaganud Ottawas Tallinna paviljoni sisukat ja eesti kultuuri tutvustavat kavaraamatut, mis on kõikjal tähelepanu leidnud.

Samuti on ta patroonidele jaganud karavani passe ja ta tuleb ka ise nädalavahetusel Torontosse, et oma kontakte veelgi enam tõhustada ja olla abiks siinseile eestlasile saavutatud kontaktide suuremal süvendamisel ja lähendamisel.

Praegu on igal päeval ettenähtud üks patroon. Avamise puhul reede õhtul 17. juunil on avajaks dr. S. Haidasz, kes tuleb eestlasi tervitama ja kellega on sel puhul meie avaliku elu juhtidel võimalus mõtteid vahetada.

Laupäeval, 18. juunil on patrooniks parlamendiliige Lincoln Alexander Hamiltonist või senaator Paul Yuzyk, eestlaste ammune sõber ja meie töö hindaja.

Pühapäeval, 19. juunil on patrooniks Lakeshore valimispiirkonna esindaja kolonel Ken Robinson. Esmaspäev, 20. juuni on ettenähtud Ontario provintsivalitsuse delegatsioonile. Teisipäeval, 21. juunil on patrooniks senaator J. Neyman, kel on suured huvid rahvuspärandi ja kultuuriküsimuste vastu ja kelle abikaasa on leedulane. Just temaga peaksid meie vastava ala inimesed kontakti võtma, kuna sealt saaksime edaspidi oma tööks vajalikku abi ja toetust. Kolmapäeval, 22. juunil on patrooniks senaator R. Stanbury, kel on eriti suuri teeneid liberaalse partei tegevuses ja kellest räägitakse kui senaator Carteri järglasest Balti rahvaste töö osas.

Neljapäeval, 23. juunil on patrooniks parlamendiliige Martin O'Connor, reedel, 24. juunil parlamendiliige C. Caccia ja laupäeval parlamendiliige R. Stanbury, kelle sõbralik suhtumine eestlaste püüdlusisse on ammu tuntud.

Pühapäeval on külalise tuleku aeg veel lahtine, arvatavasti kell 5 p.l., teistel juhtudel on see kell 8 õhtul, mil teda Tallinnas vastu võtab paviljoni toimkonna juhatus ja E.V. aupeakonsul I. Heinsoo.

Nagu W. Pent arvab, on selliste kontaktidega loodud väga suur võimalus eestlaste tutvustamisel ja nende varade näitamisel, mis just Tallinna paviljoni puhul on alati olnud väga maitsekalt esitatud. Eestlased peaksid seda võimalust ka rohkesti kasutama ja Tallinna saabuvaid külalisi väärikalt vastu võtma.

EKN-u abiesimees Ottawas Walter Pent.

Karavani Miss Tallinn Tiina Järviste. Foto: Tommy Tomson

Balti riikide esindajate noodid USA valitsusele

Eesti, Läti ja Leedu Vabariikide esindajad Washingtonis võeti 7. juunil vastu Ühendriikide välisministeeriumis John A. Armitage'i poolt, kes on välisministri abi Euroopa küsimuste alal.

Balti esindajad olid palunud kokkusaamist ühenduses eeloleva Belgradi konverentsiga Euroopa julgeoleku ja koostöö konverentsist osavõtnud riikide esindajate vahel.

Kolme riigi esindajad andsid üle analoogilised ametlikud noodid USA valitsusele ning vahetasid mõtteid Balti maadesse puutuvates küsimustes.

Wintario uued võidud

9. juunil peetud Wintario loosimisel langesid viis 100.000-dollarilist peavõitu pileteile nr. 49908 seerias 19, nr. 13996 seerias 13, nr. 96917 seerias 16, nr. 56085 seerias 61 ja nr. 64699 seerias 05.

Järgmine loosimine toimub 23. juunil muudatusega, et peavõitude numbrite esimesed kolm numbrit annavad võiduks 5 uut piletit järgmiseks loosimiseks.

Kanada kaitseb energiliselt inimõigusi

Euroopa Ikestatud Rahvaste Kanada Komitee esindajad kohtusid enne Belgradi konverentsi välisministeeriumi esindajatega

Möödunud nädalal toimus Torontos Royal York hotellis Kanada välisministeeriumi esindajate kohtumine Euroopa Ikestatud Rahvaste Kanada Komitee esindajatega, kellega selgitati eeloleva Belgradi konverentsiga seoses olevaid küsimusi. Kohtumisele rahvusgruppide esindajatega olid sõitnud välisministeeriumi viis juhtivat ametnikku — Euroopa osakonna peadirektor J. H. Taylor, Euroopa osakonna asedirektor O. A. Chistoff, kes on Belgradi konverentsi ettevalmistamise korraldaja, välisministri D. Jamiesoni isiklik abi W. Wiseman, ja laudkondade juhatajad R. Lysyshin ja R. Harrold. Rahvusgruppide poolt võtsid läbirääkimistest osa eesti, läti, leedu, poola, tshehhoslovakkia, ungari ja ukraina rahvusgruppide esindajad. Eestlasi esindasid EKN abiesimehed L. Leivat ja H. Lupp.

Sõnavõtud ja läbirääkimised inimõiguste küsimuste käsitamisest avas dr. L. Lukss, märkides kokkusaamise ülesannet, selgitada olukorda ja rahvusgruppide soove enne Belgradi konverentsi.

L. Leivat esitas lühiettekande, käsitades Helsingi kokkuleppe rahvusvahelist juriidilist alust ja inimõiguste kohta käivaid kokkuleppeid Euroopas.

Järgnesid rahvusgruppide esindajate lühikesed esildised neid huvitavate probleemide kohta. Sõna võtsid ja rahvusgruppide soove esitasid ungarlaste poolt dr. G. Nagy, Tshehhoslovakkia ühingu poolt dr. L. Urban, eestlaste poolt L. Leivat, lätlaste poolt dr. L. Lukss, leedulaste poolt pr. I. Meiklejohn, poolakate poolt Z. Szpikowski, ja ukrainlaste poolt dr. Sokolsky, andes üle ka vastavad kirjalikud esildised.

Belgradi konverentsi ettevalmistustest ja Kanada hoiakust eeloleval konverentsil kõneles pikemalt Euroopa osakonna peadirektor J. H. Taylor. Ta rõhutas, et Kanada tahab konverentsil kindlalt inimõiguste küsimused esile tuua.

Ajakirjanduses ilmunud informatsioon, nagu ei sooviks välisminister D. Jamieson tugevat väljaastumist inimõiguste küsimuses, on olnud ekslik ja Kanada tahab täiel määral inimõiguste rakendamise küsimused konverentsil ülesse võtta.

Belgradi ettevalmistav konverents algab 15. juunil ja võib kesta 2—3 nädalat. See konverents on tehnilise iseloomuga. Sisuline konverents algab septembri lõpul või oktoobris. Kanada delegatsiooni koosseisu kuuluvad peamiselt isikud Euroopa saatkondadest ja delegatsiooni juhiks on Kanada saadik Ungaris. J. H. Taylor puudutas lähemalt paljuid küsimusi seoses Belgradi konverentsiga. Ühenduses Venemaa poliitikaga märkis ta, et eriti Balti riikide rahvad on teadlikud, mis tähendavad vabadus ja inimõigused, mida nad nautisid iseseisvuse ajal. J. H. Taylori sõnavõttu täiendas mõnedes üksikasjades O. A. Chistoff.

Läbirääkimisel selgitati üksikasjalikumalt mitmesuguseid küsimusi.

Toodi ette, et perekondade ühendamise alal esineb suuri raskusi.

Mõned on püüdnud 25 aastat Venemaalt perekonnaliikmeid välja saada, kuid see ei ole õnnestunud.

Ka Balti riikidest ei ole väljapääs läinud kergemaks. Missuguseid tulemusi Belgradi konverents võib anda, seda on raske ennustada. On arvata, et kommunistlike idariikide poolt tuuakse välja omapoolseid vastusüüdistusi. Kanada rõhutab konverentsil inimõiguste rakendamise vajadust.

Ühenduses Belgradi konverentsi ettevalmistamisega on seitsme rahvusgrupi poolt moodustatud Euroopa Ikestatud Rahvaste Kanada Komitee olnud Torontos pikemat aega intensiivses tegevuses ja kogunud rohkesti materjale inimõiguste küsimuses.

Kokkuvõtlikud materjalid anti kokkusaamisel üle välisministeeriumi esindajaile ja üksikasjalikumad esildised tehakse hiljem enne sügisel toimuvat konverentsi.

Siis korraldatakse ka ulatuslikum kirjade saatmise aktsioon välisministrile ja parlamendiliikmeile.

Autoõnnetus eesti noorega

Möödunud teisipäeval juhtus raske autoõnnetus Ontarios Skarbot Lake'i asula juures, mis asub 50 miili lääne pool Ottawat. Õnnetusel sai vigastata eestlane Tiit Romet, kes toimetati ravimisele Kingstoni General Hospital'i, kuna surma sai Kanada tuntud sportlane ja Kanada kaugushüppe rekordi omanik 21-aastane Jim Buchanan, kelle rekordtagajärjeks oli 7.91 meetrit.

Tiit Romet ja Jim Buchanan sõitsid ühes autos ning olid tulnud Torontost. Nende sõiduk põrkas kokku traktor-traileriga. Tiit Romet oli lõpetanud Toronto ülikooli ning jatkas oma õpinguid doktoritöö tegemiseks. Õppetöö kõrval tegutses ta Toronto ülikooli võrkpallimeeskonna treenerina ja oli ise silmapaistev võrkpallimängija.

Venelastel valmis uus ohtlik rakett

OTTAWA — Ottawas toimunud NATO riikide kaitseministrite kokkutulekul mainis NATO peasekretär Joseph Luns, et N. Liit on paigutanud oma SS-20 uut tüüpi tuumalaengutega varustatud raketid lähtealustele Lääne-Euroopa ründamiseks. See on esmakordseks juhuseks, kus NATO konverentsil on teatavaks tehtud N. Liidu agressiivsed sammud läänemaailma ründamiseks. Peasekretär Joseph Lunsi arvates oleks sellisele sammule vastuseks Ühendriikide uuetüübilise n.n. „Cruise" raketi rakendamine. See rakett on veel põhjalikult viimistlemata ja produktsiooni rakendamata kuid on oma suurema tabavusega ja täpsusega asendamatuks relvaks.

Konservatiivid ei saanud Ontario parlamendis absoluutset enamust

Ontario provintsivalimistel, mis korraldati möödunud neljapäeval, ei saanud konservatiivide partei loodetud absoluutset enamust parlamendis ehkki ta võitis valmistel juurde seitse kohta. Uues 125-liikmelises parlamendi koosseisus on konservatiividel 58, liberaalidel 34 ja NDP-l (sotsialistid) 33 kohta. Liberaalid kaotasid valimistel 2 ja sotsialistid viis kohta.

Valimiste kriitikud mainivad, et ehkki liberaalide juht Stuart Smith kaotas valimistel kaks kohta, on ta siiski kõige suurem võitja, kuna kogemusteta poliitikuna ennustati talle suurt kaotust.

Vaatamata sellele tuli ta valimislahingust välja ainult kahe kaotatud kohaga ning läheb uude parlamenti opositsiooni juhina.

NDP kaotab ametliku opositsioonijuhi koha, kuna NDP-l on parlamendis üks rahvaesindaja vähem kui liberaalidel.

Valimistel peetakse teatud määral kaotajaks ka konservatiivide juhti ja praegust peaministrit William Davist, kes suutis küll parlamenti viia senisega võrreldes seitse rahvasaadikut rohkem kui eelmisetel valimistel, kuid ei suutnud jõuda oma eesmärgile — saavutada parlamendis absoluutset enamust, mis oleks andnud konservatiivide parteile piiramatu võimu. Eksperdid väidavad, et Davis läks valimistele kergel käel, kuna tal ei olnud ühtegi suurt probleemi, millele oma valimiskampaaniat rajada.

Valimisi peetakse suureks kaotuseks sotsialistide partei juhile Stephen Lewisele, kelle kohta mainitakse, et ta seisukohad olid ebamäärased ning ta ei olnud enam endine äge võitleja, kelle peamiseks eesmärgiks on töötava rahva huvide kaitsmine.

Olgu märgitud, et äsjastel valimistel andsid hääletajad konservatiividele 40 prots. (eelmistel valimistel 36), liberaalidele 32 prots. (eelmistel valimistel 34) ja sotsialistidele 28. prots. antud hääletest.

Aidake kaasa
„VABA EESTLASE"
levikule, sellega aitate kaasa eesti keele säilitamisele

Pantvangid Hollandis vabastati sõjaväe rünnakuga

AMSTERDAM — Hollandi sõjajõud vabastasid möödunud laupäeva varahommikul kontsentreeritud üllatusrünnakuga lõuna-moluki terroristide küüsist 55 pantvangi. Rünnaku teostamisel sai kaks pantvangi ja kuus terroristi surma, kuna kolm terroristi võeti vangi. Rünnakud sooritati nii terroristide valduses olevale koolimajale kui rongile. Koolimajas murdis üks soomusmasin maha koolimaja seina ning sõdurid tungisid hoonesse, kuna rongile loopisid lennukid suitsupomme, mille varjus ründajad tormasid rongi kuulidega üle külvates rongile.

Lääne-Saksamaa kantsler ei ole rahul Carteri inimõiguste poliitikaga

BONN — Mitu Euroopa juhtivat riigimeest on kritiseerinud Ühendriikide presidendi Carteri avalikku inimõiguste rakendamise poliitikat. Nende poliitikutega on nüüd liitunud ka Lääne-Saksamaa sotsialistide partei juht ja kantsler Helmut Schmidt, kes deklareerib, et Ühendrikiidel on võimalik diplomaatiaga inimõiguste rakendamiseks palju rohkem ära teha kui venelaste avaliku kritiseerimisega. Schmidt mainis, et Ida-Saksamaa on lubanud vaikselt 60.000-el inimesel kahe aasta jooksul Lääne-Saksamaale emigreeruda.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St Torontos.
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $28.—, poolaastas $14.50 ja veerandaastas $8.—, kiripostiga aastas $46.—, poolaastas $23.50 ja veerandaastas $12.50

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $30.—, poolaastas $15.50 ja veerandaastas $8.50. Kiripostiga USA-s: aastas $51.—, poolaastas $26.— ja veerandaastas $14.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $60.—, poolaastas $30.50 ja veerandaastas $15.50

Aadressi muudatus 30 c. — Üksiknumbri hind 35 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher, Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto 3, Ont. M6J 2H2

Kontaktid Kuubaga

Väike 9 miljoni elanikuga Kuuba on võitnud endale tänapäeva maailmas erilise positsiooni. Ühendriikide külje all elav saareriik ei ole suutnud pikema aja jooksul mitte ainult säilitada kommunistlikku rezhiimi, vaid on hakanud levitama seda kaupa ka väljaspoole oma piire. saates oma palgasõdurid ristiriütlitena Aafrikasse võitlema ning seal kommunismi ja marksismi levitama. Selle kauba pakkumisega üritas Kuuba kommunistlik diktaator Castro juba varem ka Ladina-Ameerikas, kuid seal ei olnud tal õnne, kuna tema poolt välja saadetud sissisalkade juht Che Guevara sai Lõuna-Ameerika džunglites surma ning Tshiilis kõrvaldati sõjaväelise riigipöördega võimult marksistlik president Allende.

Kuid Castrot ei ole need ebaõnnestumised ilmselt heidutanud ning nüüd on ta valinud endale tegevusväljaks Aafrika, kuhu on saadetud juba niipalju Kuuba sõdureid, et keegi ei oska nende arvu hinnata. Castro sõdurid aitasid Angoolas jalule seada kommunistliku rezhiimi ning nüüd on tema eelväed ja agendid jõudnud juba Abessiiniasse, Mosambiiki ja teistesse riikidesse, kus organiseeritakse kohalike pahempoolsete rezhiimide eestvõttel sõjavägesid uuteks kallaletungideks ja uuteks vallutusteks.

Oleks naiivne arvata, et Castro ise oma väikese ja vaese saareriigi ressurssidega, mis võimaldavad elanikel elada peost suhu, oleks võimeline sellisteks suurteks rahvusvahelisteks operatsioonideks. Ehkki Castro teeb suuri sõnu ja laseb välja paista, nagu teostaks Kuuba neid operatsioone omal jõul ja omal initsiatiivil, mida ka paljud läänerikide kommentaatorid ja poliitikud ilmselt usuvad, toimuvad need sõjakäigud ja põrandaalused õõnestamiskatsed tegelikult Moskva kulu ja kirjadega ning N. Liidu poliitbüroo väljatöötatud kavade kohaselt. Castro kommunistlik Kuuba on juba aastate jooksul osutunud majanduslikult suureks nulliks ning on eksisteerinud ainult N. Liidu tohutute toetussummade toetusel. Nüüd on saabunud aeg, kus venelased hakkavad Kuubasse investeeritud summadelt intresse nõudma ja kuna Castrol raha puudub, siis saadab ta Aafrikasse venelaste huvides võitlema Kuuba sõdureid. Või teiste sõnadega väljendatult: ta maksab Kremlile oma võlga kuubalaste verega.

Kui Ameerika Ühendriikide president Carter hakkab antud olukorras Castroga koostööd otsima ja diplomaatilisi sidemeid sõlmima, siis tundub see samm pentsikuna ja sündmustest etteruttamisena. Ühendriikde kontaktide otsimine Kuubaga on veelgi kummalisem seetõttu, et tingimusi diplomaatiliste sidemete sõlmimiseks ei esita mitte Ühendriigid vaid Kuuba. Castro on juba mitmel puhul deklareerinud, et ta on nõus ameeriklastega sidemeid rajama ainult siis kui kõik kaubanduslikud kitsendused Kuuba vastu kaotatakse ja kui Ühendriigid ei sega Kuuba sisemistesse asjadesse ega välispoliitikasse. President Carteri esialgseks tingimuseks Kuubaga kontaktide sõlmimisel oli nõudmine, et Kuuba tooks välja oma sõdurid Aafrikast, kuid Castro lükkas selle ettepaneku kategooriliselt tagasi ja nagu praegusest sündmuste arengust nähtub. on Carter oma nõudmisest loobunud ja Castro oma seisukohad läbi surunud.

Ühendriikide lähenemine Kuubale on vastuolus ka Carteri inimõiguste rakendamise poliitikaga, kuna Castro ise kinnitas hiljuti ühes intervjuus, et Kuuba vanglates on 2000—3000 poliitilist vangi, kellede arv aga tegelikult ulatub umbes 15.000-le. Kuid nähtavasti peab Carter tingimata vajalikuks Kuubaga sidemete sõlmimist ning on sealjuures valmis mõnegi väärnähtuse suhtes silma kinni pigistama. Möödunud aastad on näidanud, et Ühendriigid ei ole olnud võimelised oma vaenulise hoiakuga N. Liidu toetusel eksisteerivat kommunistlikku Kuubat murda ning nüüd katsub Carter ilmselt heaga kurja välja tõrjuda. Kuid kas see tal õnnestub? Meie kahtleme selles.

K. A.

Riigikaitse vajab rohkem raha

Rootsi endine riigipäevaliige mures Rootsi sõjaväe pärast

STOKHOLM (EPL) — Gävle landshövding Hans Hagnell, endine Riigipäeva liige sotsiaaldemokraatliku erakonna esindajana, on tihti olnud kriitiline oma erakonna poliitika suhtes. Hiljuti ajalehele Svenska Dagbladet antud intervjuus arvustab ta oma parteikaaslaste esinemist seoses riigikaitse küsimuste käsitlemisega Riigipäeval:

Sotsiaaldemokraadid räägivad Rootsi kaitsejõudude suurendamisest, tegelikult toimub selle vähenemine. See on minu meelest vastutusetu teguviis ja käib risti vastu varasemale erakondade kokkuleppele riigikaitse küsimuses.

Sõja ajal õppis Rootsi palju — aga nüüd näib see õpitu olevat ununenud.

On tarvis elukindlustust, et Rootsi saaks rahulikult korraldada oma elu, ilma et teised riigid end sellesse segaksid. Sellepärast on minu meelest imelik, et arvestades reaalväärtusega, antakse riigikaitsele igal aastal ikka vähem raha.

60-ndate aastate alguses anti selleks 5% rahvastulust, nüüd ainult 3%, kuigi Rootsi on rahvana praegu rikkam. Meie erapooletus maksab raha, sellest ei pääse me mööda.

Uus valitsus katsub olukorda parandada. Sotsialistid nimetavad seda kaitsejõudude suurendamiseks.

Ometi teavad nad, et meie riigikaitses tegelikult kvantiteet väheneb. Partei seisukoht on vale ja meenutab suitsukatet.

Meie kaitsejõudude endisel tasemel hoidmine nõuab suuremaid summasid.

Rootsi on suur riik väikese rahvaarvuga. Niisuguse riigi kaitsemine on ikka kallis.

Must ja valge raport Aafrikast.

Soome erukolonel küsib:

Kas N. Liit valmistab ette Soome vallutamist?

Ida-Karjalas umbes Oulu kõrgusel asuvad Kostamus ja Pääjärvi, millest eelmisesse soomlased peaksid ehitama kaevanduslinna. on tegelikult sõjalised baasid, ütleb soome ajakirja Nootti (B-väljaande) värskes numbris eru-kolonelleitnant Olavi Asumus.

Asumuse artikli pealkirjaks on „Kostamus — sõjaline baas. Strateegilis-poliitilisi tähelepanekuid". Artiklis, millel on lisatud kaart, ütleb Asumus ms. järgmist:

„Ikka rohkem on ilmnenud Soomet puudutavaid sõjalisi asjaolusid, millest harilik ajakirjandus ega riigi juhtkondki ei räägi rahvale. (Riigi juhtkonna all mõtlen, et vabariigi president on ka kaitseväe ülemjuhataja).

Tuumarelvadeta Põhjala küsimusest rääkides on rahva hulgas vähehaaval levimas andmeid selle kohta, et N. Liidul on Murmanski-Koola alal võib-olla maailma kõige võimsam sõjaline baas. Võib küsida. mis otstarbeks baas on loodud? Vastuseks viiteid järgnevatel ridadel.

N. Liidu eesmärgiks on kommunistlik ülemvõim maailmas.

Seda eesmärki teenivad „rahu", „sõprus", sõpruse- koostöö- ja abiandmise lepingud mitmete maadega jne.

Euroopa julgeoleku- ja koostöökonverentsil ei ole mingit mõju sellele asjaolule, nagu N. Liidu poolt on brutaalselt teatatud, kui president Ford oma naiivsuses võttis selle kõne alla.

Tuleb pidada meeles 1939 tehtud Stalini ja Hitleri lepingut huvipiirkondade jagamisest Põhjalas. Leping tagas N. Liidule segamata tegevuse Soome, Läti, Eesti ja Leedu suhtes. Eesti, Läti ja Leedu osas tegevus õnnestus, Soome osas mitte. Kuid N. Liit ei ole tänaseni loobunud kava Soomet puudutavast punktist — ja kindlasti ei loobugi.

Eelpoolmainitud tõsiasjade taustal esitan mõningaid sõjapoliitilisi tähelepanekuid.

Mis on põhjuseks, et juba kuuekümnendatel aastatel N. Liidu raudteede tehniline kontrollrong sõitis Põhjanmaa raudteel Oulu ja Tornio suunas? Ma saan aru, et raudteede, manööverdusrööbastike jne. korrasolekut tuleb kontrollida.

Kuid kui seda teostab võõras riik ilma kohaliku maa esindajateta, äratab see tähelepanu.

Niisugune inspekteerimine selgitab ka maa sõjalisi tingimusi ehk seda, kui mitu brigaadi raudtee ööpäeva jooksul on suuteline läbi laskma.

Umbes kolm aastat tagasi töötas Seinäjoki manööverdusrööbastikul kolm nõukogude raudteeametnikku. Mul ei olnud võimalik näha meeste tegevuse üksikasju, kuid mehi nägin oma silmaga. Ka sel juhul puudus nende hulgas kohaliku maa esindaja.

Umbes paar aastat tagasi juhtus nõukogude filmigrupile autoõnnetus kuskil Kokkola-Pietarsaari kandis. Rautaruukki direktor Haavisto teatas kiiresti, et küsimus oli filmi tegemisest tema poolt juhitud tehase kohta. Kas selles töös oli vaja sõjaväe kaugusemõõtjaid? Miks pidi autol olema ameerika registreerimissilt?

Mis on nõukogude allveelaevadel tegemist Turu ja Ahvenamaa saarestikus?

On ilma pikemata selge, et N. Liidul on nendelt aladelt kaardid ja merekaardid.

Sama selge on sõjalisest seisukohast. et kaartidest hoolimata tuleb alati teostada ka maastiku uurimist. Pikapeale võivad mitmete meremärkide kohad muutuda, neid tuleb juurde. Ka laevade sõiduteede sügavus muutub, sadamaseadmed arenevad jne. Neid asju selgitavad „erapooletu" Soome territooriumil võõra riigi sõjajõud.

Nimetasin alguses Murmanskit ja Koolat. Selles seoses mõni sõna Kostamusest. Kuulsin juhuslikult ühelt isikult, et Kostamuses ei ole kaevandustegevust ega saa kunagi olemagi. Küsimus on Koola ala täiendavast uuest sõjalisest baasist.

Paar muud seika panevad imestama. Avalikkuses on esinenud andmeid, mille järgi Kostamuse maak (kui see on üldse Kostamusest pärit) on umbes 30% väärtusega, kuna näiteks Rootsi Kiruna maagi väärtus on 70%. 30% maagi transpordiks pidi Soome ehitama sadu miljoneid Soome markasid maksvaid raudtee- ja maanteeühendusi põigiti läbi maa idapiirilt läänepiirile!

Majanduslikku tasuvust arvestades mujal (näiteks Rootsis) ehitatakse terasevabrik alale, kus on maak.

Muide: automaatselt tuleb meelde kaks päevakorras olevat kavatsetud raudteed — keset majanduslikku hädaolukorda — Lõuna-Soomes: jälle sadu miljoneid. Kas ka nende põhimine põhjus ei ole sama kui Põhja-Soome raudteetöö oma?

Kuulsin ühelt teiselt isikult, kes ei tunne eelpool mainitud isikut, et Pääjärvi metsatööpunkt on ainult Kostamust täiendav sõjaline baas, mille maskeerimiseks käesoleval juhul toimub metsatöö.

Tuleb seega ainult arvesse võtta, et mõningad nõukogude varjunime all esinevad kirjutajad on viimasel ajal hakanud rääkima rõhutatult sõprus-, koostöö- ja abiandmislepingu sõjalise osa tähtsusest. Kui see kestab, tuleb teha järeldus, et lepingu sõprus- ja koostööosa on algusest peale mõeldudki ainult meie maa vastu kavatsetud sõjalise tegevuse suitsukatteks, ja lõplikuks eesmärgiks on sõjaline tegevus sobival hetkel meie maa vastu (arvestaksin, et see aeg tuleb umbes 5—7 aasta pärast).

Sõdade ajal N. Liidu sõjaline juhtkond jagas oma rindevägedele propagandalehti, millel oli kujutatud Soome kaart.

Üle kaardi läksid nooled ja odateravikud idast läände põigiti üle kogu maa. Isegi kirjaoskamatu mõistis, millest oli küsimus.

Ma arvan. et neid lehti leidub veelgi sõjaarhiivis. Nende tähendusest said kõik soomlased aru.

Kui võtta arvesse minu poolt eelpool esitatud tähelepanekud — mis olulises osas sobivad kokku venelaste sõjaliste joonistustega, siis on vahest lubatud küsida, võttes arvesse Soome praeguse juhtkonna tegevust, kas Soomes on kirjaoskus veel alles või on küsimus veelgi suuremast oskamatusest? (ER). EPL

Brezhnevi kink — uus põhiseadus

Leonid Brezhnev kavatseb pühitseda oktoobrirevolutsiooni 60-ndat aastapäeva, kinkides nõukogude rahvale uue põhiseaduse. See on juba aastaid olnud väljatöötamisel, et kõik küsimused saaksid korralikult läbitöötatud.

Esimene vene põhiseadus loodi 1918, esimene nõukogude põhiseadus 1924. Stalin „kinkis" vene rahvale uue põhiseaduse 1936. Selle järgi on Nõukogude Liidus ainult veel kaks omavahel harmooniliselt suhtuvat klassi — töölised ja talupojad. Ekspluateerivad klassid olid kadunud.

Selles põhiseaduses loetleti nõukogude rahva õigusi: õigus tööle ja puhkusele, pensionile ja haridusele, ka usuvabadus esines. Selles seisab, et kedagi ei tohi arreteerida ilma kohtu otsuseta või prokuröri korralduseta, et kodu on puutumatu ja kirjade saladus tagatud.

Austades neid õigusi korraldavad nõukogude rezhiimi opositsionäärid igal aastal 5-ndal detsembril, nn. konstitutsioonipäeval, vaikse minuti Pushkini platsil Moskvas, et austada põhiseadust.

See põhiseadus oleks vastuvõetav ja isegi demokraatlik. Selle suur viga on, et selle järgi ei käida.

EPL

Kommentaarid

Mis on juhtunud Torontoga? Kui meie kakskümmendviis või kolmkümmend aastat tagasi Euroopast siia saabusime, siis oli Toronto väga konservatiivne ja puritaanlik linn, kus elanikkonna huvi oli keskendatud peamiselt oma kirikute ümber ja linnakodanik ei tohtinud isegi oma aias õllepudelit lahti teha. Nüüd aga võrreldatakse Torontot juba selliste pattude tsentrumitega nagu seda on New York ja Kopenhaagen ning mõned asjatundjad peavad Ontario pealinna isegi nendest linnadest pornograafia ja kõige muu sellise kraami alal „eesrindlikumaks".

Toronto ajalehed kurdavad, et ajalooline Yonge'i tänav on muutunud täielikult patuurkaks ning et seal ajavad oma musta äri igasugused kahtlased massseerijad, pornograafiaga kaubitsejad ja lõbutüdrukud. Ajalehed väidavad, et asi läheb täiesti käest ära ja midagi peaks tegema, enne kui Toronto saab endale Põhja-Ameerika kõige halvema linna kuulsuse.

Jah, midagi peaks tegema — aga mida? Küsimus on väga lihtne. Nende asjade korraldamiseks ja linna probleemide lahendamiseks valib rahvas linnavalitsuse ning kõrgemas instantsis ka provintsivalitsuse. Provintsi parlamendis ja linnavalitsuses istuvad paljud mehed ja naised, kellede seadustest, määrustest ja korraldustest oleneb linna heaolu ning Toronto hea nimi. Tavalisele kodanikule jääb arusaamatuks, miks selle küsimuse ümber nii palju halisetakse ja hädaldatakse, kuna olukorra parandamiseks leidub igasuguseid võimalusi, sest võim linnas ja provintsis ei ole veel pornograafiameistrite käes vaid rahva poolt valitud esindajate valduses. Tuleb ainult asi kätte võtta ja vajalikud otsused teha selle asemel et igasuguseid komisjone luua ning probleemide lahendamisega venitada, mis annab mustadele ärimeestele võimalusi oma tegevust laiendada ning valitsusasutuste abitusele ja saamatusele muiata.

Kui Toronto ajalehed nüüd pornograafia levimise pärast Torontos kurdavad, siis tarvitseb ainult meenutada, et üks neist ajalehtedest oli mõni aeg tagasi väga kuri ühele tolliametnikule, kes konfiskeeris Ühendriikidest üle piiri Kanadasse toodud pornograafilise ajakirja. Ajaleht arvas, et sellist keelustamise otsust ei saa teha ametnik vaid seda peab tegema kohus. Kas meie tõesti oma ametnike otsustamisvõimet nii vähe usaldame, et peame oma ülekoormatud kohtute tööd veel igasuguse prahiga suurendama? Kahtlemata oleks õigem anda tolliametnikele võimupiirid üle piiri voolava kõntsa konfiskeerimiseks ja kui nende ületoojad ei ole rahul tolliametniku otsusega, siis võivad nemad minna kohtusse õigust otsima.

Tundub, et Toronto moraaliprobleemid peituvad lihtsalt selles, et räägitakse ja nutetakse palju pahede pärast kuid tehakse vähe nende kõrvaldamiseks.

*

Paljud läänemaailma riigijuhid ei ole rahul Ühendriikide president Carteri uue välispoliitikaga, mis nõuab N. Liidus ja teistes raudeesriidetagustes riikides põhiliste inimõiguste rakendamist. Nende poliitikute arvates saavutatakse N. Liidus ja teistes kommunistlikkudes riikides dissidentide toetamiseks ja inimõiguste küsimuste päevakorral hoidmiseks palju paremaid tulemusi kui asja aetakse vaikselt diplomaatilisel teel ning ei naelutata venelasi avalikult häbiposti.

Nende tagasihoidlikkude riigimeestega on nüüd liitunud ka Lääne-Saksamaa riigipea kantsler Helmut Schmidt, kes väidab, et selle vaikse diplomaatiaga on Ida-Saksamaalt läände pääsenud kahe aasta jooksul 60.000 inimest.

Schmidti jutt vastab tõele, kuid sellel on oma konksud sees, milledest Schmidt ei räägi. Teadaolevatel andmetel maksab Lääne-Saksamaa iga Ida-Saksamaa punasest paradiisist pääsenud hinge eest 10.000-dollarilise summa kommunistidele ning välja lastakse ainult vanemaid inimesi, kes on juba tööprotsessist välja langenud ning on Ida-Saksamaa kommunistlikule rezhiimile koormaks.

Läänemaailm on liiga kaua oodanud ja talunud rahvusvaheliste

(Järg. lk. 3)

VALVEARST NÄDALALÕPUL

18. ja 19. juunil on valvearstiks dr. Sauks, tel. 461-0912.

Eesti Päevade erialaline toimkond Austraalias

Austraalia Eesti Seltside Liidu Esinduskogu otsustas oma viimasel koosolekul selle aasta alul moodustada Austraalia Eesti Päevade tuleviku suunamise toimkonna. Otsuse täitmiseks Liidu juhatus arutas küsimust 10. mail s.a. toimunud koosolekul ja otsustas eelmainitud toimkonda esialgselt nimetada „Austraalia Eesti Päevade Erialaline Toimkond" (AEPET). Toimkonna põhikorra väljatöötamiseks valiti Liidu juhatuse poolt vastav kolleegium, koosseisus hr. Kopli, pr. Lomp, hr. Semenov ja hr. Reinpuu.

Põhikord esitatakse Liidu juhatusele kinnitamiseks. Juhatuse seisukohaks on, et AEPET juht nimetatakse ametisse Liidu juhatuse poolt, kes toimkonna koosseisu moodustab oma äranägemise järgi.

Senta ja Imbi Medri orkestriliikmetena Inglismaal

Oakwood Collegiate Institute'i õpilased Senta ja Imbi Medri'd käisid oma kooli orkestriga käesoleval kevadel Inglismaal esinemas. Ringreis kestis kolm nädalat, mille jooksul anti kolm kontserti, Londonis, Coventrys ja Edinburghis. Mõlemad noored laulavad ka T.E. Baptisti koguduse noortekooris. Imbi Medri on tuntud ka viiuldajana kuuludes eesti noorteorkestrisse.

EERIK PURJE

KINDLUSTUSBÜROO

Kõik kindlustusliigid

958 Broadview Ave., Suite 203

Toronto, Ont. M4K 2R6

Tel. 461-8900

Härrad aastates 50—60!
Teiega soovib
KIRJAVAHETUST-TUTVUST
samades aastates lesk eesti proua. Kirjad palun saata selle lehe talitusse märgusõnaga: „Hiline saatus"

KAI KÄÄRID

MAALID MUUGEL suures valikus. Helistage ette 225-5595.

390 Princess Ave., Willowdale

Külastage kunstnik SAARNIIDU STUUDIO VÄLJAPANEKUID
ÕLIMAAL, SUMERI MOTIIVID
567 Roehampton Ave., tel. 488-5895
Avatud ka päeval

H. KIRIK
Insurance Agency
KINDLUSTUSED
23 WESTMORE Dr., Suite 209
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

kokkulepete rikkumist N. Liidu poolt. Oleks juba ammu aeg hakata sellest ka avalikult rääkima ning õigust taga nõudma. Schmidti ja mõnede teiste läänemaailma riigijuhtide hirm venelaste ees näitab kahjuks siiski, et läänes ja demokraatlikus maailmas valitseb ikka veel jaanalinnu pea liiva alla peitmise poliitika, mis on toonud kaasa N. Liidu mõju suurenemise ja terve rea tagasilööke demokraatikule maailmale.

AMI

50 Karavani-linna avavad Torontos oma uksed

Karavanimisside tutvustamine ajakirjandusele

Möödunud kolmapäeva õhtul toimus Ontario Art College'i siseõuel eeloleva karavanipidustuse paviljonide misside tutvustamine ajakirjandusele. Paari-kolme tunnilisel koosviibimisel pakkus iga linna miss suupisteid oma rahva toidusedelilt. Muusikalises osas esines sksootiline orkester Karaiibi saartelt ja üks noor shotlane mängis torupilli.

Tänavu on kokku 50 karavanilinna, neist 7 esmakordselt, kuna üsna mitmele on kulukate pidustuste korraldamine muutunud ülejõukäivaks ja nad on loobunud. Esmakordselt esineb Toronto paviljon, mille korraldajaks on Canadian Opera Company. Seal esitatakse katkeid ooperimaailmast, „Sevilla habemeajajast" j. t. Isegi ettekandjaks on lauljad.

Nagu paviljoni kaunis miss seletas, läheb opperirahvas sellele sündmusele suure ootusärevusega vastu.

Lauljate hulgas on ka meie tuttav bariton Avo Kittask. Ooperipaviljoni asukoht on Ontario Art College'i ruumes.

Uus on ka Quebeci paviljon, mitte praegune, vaid selle esialgse nime all „La Kebecois", millist nime ka miss oma rinnalindil kandis. Uued on veel shotlaste Perth, hollandlaste tõelises suuruses ehitatud Anesterdam, küproslaste Famagusta, araablaste Damaskus ja hindude New Delhi.

Nagu jagatud pressiinformatsioonist selgub, on paljud paviljonid täiesti uue programmi koostanud, mis neile, kes arvavad, et Karavanipidustus on midagi samanäolist, annab uue võimaluse selle rahva kultuuriga tutvumiseks.

Nagu paviljonide missid, nii ka programm on iga aastaga muutuv ja nagu igaüks usub, paremaks läinud, kuna aastatega on saadud kogemusi.

Nii seletab väiksekasvuline, aga elavaiseloomuline ungarlanna, et Budapest on hoopis erisuguse kavaga. Kuigi seal on tegev eelmisist aastaist tuttav Kodaly ansambel, toimub seal laupäeval 25. juunil tantsuvõistlus Kanadas asuvate ungari tantsurühmade vahel, mis peaks olema kindlasti suurepärane vaatepilt.

Uurainlastel on mitu paviljonilinna.

Odessa, mis mitmel aastal on tekitanud tunglust oma suurepärase kavaga, on sel aastal uue lavastuse organiseerinud, kus kaastegevad 50 lauljat ja tantsijat.

Toronto Karavanipidustuse misside tutvumisõhtul jagasid missid oma rahvuse toite. Pildil Tallinna miss Tiina Järviste pakub meie paviljoni toitlustamisala juhataja Peep Aljasele suupisteid.
Foto: J. Kreilis

Lvovis esitatakse „Sadochuki" nimeline lavastus; nimi tähendab lapsehoidjat ja tegevus toimub siis kui papa ja mamma on läinud välja tantsima. Ka Kiievis on uus tantsulavastus.

Kuid ka teised paviljonid on olnud hoolikas ettevalmistustöös. Kava on nii ulatuslik ja rikkalik, et seda võik pidada ümbermaailmareisiks ja tutvuda kõigi nende maade kultuuriga, kommete ja toitudega, kes teel „ette jäävad". Selletõttu on valiku tegemine ka raske, sest vaevalt suudab keegi kaasa elada kõigi paviljonide kavadele.

Eestlaste Tallinna on olnud aastaid külastajaile lemmikuks ja pärast üheaastast vaheaega pakub jälle tütarlaste võimlemist, laule ja tantse, mis aastate jooksul on inimesi sidunud.

Uuenduseks on eksliibriste näitus, samuti E. Valtmani karikatuurid ja mitmed muud käsitöökunsti alased näitused ja demonstratsioonid. Karavani informatsioonibüülletäänis öeldakse Tallinna kohta, et ärgu keegi kaotagu võimalust maitseda kohupiimakooki või „lahtise-näolisi" võileibu!

Ajakirjanduse vastuvõtul viibisid Miss Tallinn — Tiina Järviste, abilinnapea Martin Jõgi ja toitlustamise ala korraldaja Peep Aljas.

Eesti selts Austraalia pealinna

Eesti seltsid on loodud peagu igas keskuses, kus asumas sellekohases arvus eestlasi. Selts aga puudus senini Austraalia pealinnas. Canberras, kus elab vähemalt sadakond eestlast. Et seal vajadust tunti mingil kujul loodud keskuse järele, seda tõendas algul koguduse pihtkonnale langenud ülesanne mõnede ürituste ja jumalateenistuste korraldamiseks ja umbes aastapäevad tagasi loodud organiseeriv komitee Canberra Eesti Seltsi ellukutsumiseks. Selle komitee esimeheks oli E. Holm.

Selle komitee algatusel toimus aprillis kokkutulek, küll suhteliselt väikesearvuline, 21 osavõtjaga, kuid väga asjalik, millel langetati ühehäälseliselt lõplik otsus eesti seltsi asutamiseks. Nimeks otsustati võtta „Canberra Eestlaste Koondis", ingliskeelses tõlkes — „Canberra Estonian Community".

Selle Austraalia pealinnas langetatud omaette ajaloolise otsuse järele valiti asutatud seltsile 7-liikmeline juhatus, millesse kuulub ka noorte esindajaid, järgmises koosseisus: Erik Holm, Reet Bergman, Siiri ja Tiina Iismaa, Pille Jaason, Ingomar Netliv, Johannes Pärn ja Helgi Randoja.

Organiseeriva toimkonna poolt olid tehtud mõned ettevalmistused edaspidiseks. Nii toimus 9. mail „Tiina" filmi etendus Riikliku Raamatukogu kinosaalis. 14. ja 15. mail pidid Canberrasse küllà saabuma Sydney eesti noortejuhid. Ettevalmistusi tehakse Lembit Kooritsa komöödia „Külaline Eestist" lavastamiseks jne.

USA „Volga laevnikud" Tallinna kaudu

Umbes 140 ameerika turisti lendas New Yorgist Helsingi, et sealt minna Tallinna ootama laeva, mis neid viib 11 päeva pikkusele sõidule Volga jõge pidi Venemaal.

Nõukogude purjelaev „Kruzenstern, mille kodusadam on Riia, sõidab Tallinna, võtma ameeriklasi peale Volga-sõiduks. „Kruzenstern oli suurim purjek välismaa purjekatest, mis USA iseseisvuse 200-a. juubeli märkimiseks, eelmise aasta juulis, kogunes USA-sse, kus korraldati laevastikuparaad New Yorgis. N. Vene purjelaevad pidid külastama ka Baltimoret, aga kuna seal olid parajasti Ülemaailmsed Eesti Päevad ja venelased kartsid paljude tuhandete eestlaste demonstratsiooni, käsutati laevad otseteed tagasi N. Vene sadamatesse.

Ameeriklaste Volga-sõidu organiseerib ameeriklane Frank Braynard, kes algatas ja organiseeris välismaa purjelaevade kokkusõidu „Operation Sail" nime all 1976. aastal.

Õhujahutus baptisti kirikusse

Toronto Eesti Baptisti kirikusse seati sisse õhujahutus, mistõttu suvekuumuses peetavad jumalateenistused muutuvad kosutavaiks kirikuskäijaile. Õhujahutuse sisseseadmine läks maksma ca 4—5.000 dollarit.

Nähtub, et kõige nooremal Läänemaailma eesti seltsil seisab ees elava tegevus korraldamine.

Tallinnas koolitatakse hostesse

E. Vilde nimeline Tallinna Pedagoogiline Instituut on hakanud ette valmistama olümpiaadi puhuks vajalikke perenaisi, keda kodumaal kutsutakse rahvusvahelise eeskuju järgi hostessideks. Nende ettevalmistamise kohta öeldakse:

„Hostessid on meie paljurahvuselise riigi kõige otsesemad esindajad olümplaste ees. Nad peavad olema noored ja kenad, olema väärika kodanikutundega (s.t. ilmselt parteitruud), valdama võõrkeeli, eelkõige inglise keelt, tundma olümpialiikumise ja purjetamise ajalugu, oskama orienteeruda purjespordis ja regati korralduses. Nad peavad hästi tundma ka Tallinna ja Moskva ajalugu, tänapäeva ja vaatamisväärsusi. Seega peavad hostessid olema universaalsete teadmistega giidid, informaatorid, tõlgid ja meeldivad kaaslased (lisaksime: ja KGB silmad-kõrvad)."

Uus põhiseadus ja uus riigihümn

N. Liidus hakkab sügisesel oktoobripühade ajal, 60. a. revolutsioonijuubelil maksma uus põhiseadus, mille projekt avaldati 4. juuni ajalehtedes. Oktoobris tuleb kokku ülemnõukogu erakorraline istungjärk, et projekti läbi vaadata.

Samuti heidetakse arhiivi praegune N. Liidu hümn. Presiidium võttis vastu seadluse millega uus N. Liidu riigihümni tekst ja muusika kinnitati. Otsustati veel, et kinnitatud N. Liidu riigihümn võetakse kasutusele kõikjal 1. septembrist 1977, misajaks hümn ja noodid avaldatakse.

Akadeemilise Kodu sõprusõhtu

Reedel. 3. juuni õhtul toimus Tartu College ruumes selle õppeaasta Toronto eesti üliõpilaste Akadeemilise Kodu viimane sõprusõhtu.

Õhtu avas tervitusega A. K. abiesimees Karin Simsons, kes mainis, et kavas olev vestluspaneel Quebeci lahkumispüüdlusest on peamiselt mõeldud eesti keele arendamiseks eesti üliõpilaste hulgas ja

sellepärast ei tarvitse vaidluspoolte arvamised ja väljendused olla nende isiklikud ega kanende organisatsioonide vaatepunktid.

Vestlust juhatas kindlakäeliselt Tarmo Heyduck, kes tutvustas kuulajaskonnale vestluspaneeli, kuhu kuulusid: korp Fraternitas Estica poolt Laas Leivat ja Oscar Müllerbeck ja vastaspoolelt korp! Sakalast Kaius Meipoom ja Johannes Järvalt.

Päevakohane diskussioon viidi läbi sõbralikus vaimus, hoogsalt, hästi ettevalmistatult ja tihti läbipõimitul huumoriga,

eriti Oscar Müllerbecki ettekandes, mis köitis kuulajaskonda ja kutsus esile elavaid sõnavõtte nii poolt kui vastu.

Õhtut kaunistasid kandlemänguga Hanno Pool ja Ilo Maimets ning meeldiva lauluga grupi poolt, kuhu kuulusid Ilo ja Karin Maimets, Sylvia Siitam ja Leena Norheim.

Meeleolukale ja hubasele õhtule aitasid suuresti kaasa maitsvad suupisted veiniga ja lõpuks kohvi kookidega, millede eest olid hoolitsenud A. K. majaema Inga Eichenbaum ja majaisa Raimo Heyduck.

Lõpuks võttis sõna dr. Endel Aruja tänades A. K. juhatust väga õnnestunud ja hästikorraldatud õhtu eest

ja avaldas lootust, et ka järgmisel õppeaastal Akadeemilise Kodu tegevus samas vaimus edasi areneb.

Eksamid eesti keeles

Kui leidub üliõpilasi, kes oskavad eesti keelt ja soovivad teha eksami ning saada „punkte" (credits) ja hindeid, siis on seda võimalik korraldada Indiana Ülikoolis. Sealne „Independent Study Division" on nõus võtma eesti keele eksamite korraldamise (lisaks teistele ainetele) oma kavva, kui selleks on küllaldaselt soovijaid. Eksamiks pole tarvis kohale sõita. Punkte on võimalik saada 10 (esim. õppeaasta ulatuses) või 16 (esimese ja teise õppeaasta ulatuses) või rohkemgi, olenevalt keeleoskusest. Eksami sooritamise järel kantakse punktid ja hinded Indiana Ülikooli poolt üle üliõpilase kolledzhisse või ülikooli. Nende eksamite eest tuleb maksta vastav tasu Indiana Ülikoolile; eksamineerija oma töö eest tasu ei võta.

Üliõpilasi, kes on neist eksameist huvitatud, palutakse kirjutada aadressil: Dr. Felix Oinas, Ballantine Hall 502, Indiana University, Bloomington, Ind. 47401, USA või telefoneerida (nr. 812-3390439). Kuni juuli alguseni ei viibi dr. Oinas Bloomingtons.

Rööviid Eesti Teatris Borases

Göteborgi teatrirahva külastus Borås 14. mail Hugo Raudsepa „Vedelvorstiga" kujunes fuajees arenenud röövimiskatse tõttu sõna tõsises mõttes kahekordseks komöödiaks.

Jõuk rootsi noori tungis etenduse ajal fuajeesse, asudes viivitamatult teatripubliku riiete kallale, uurides kas taskutes midagi ei leidu.

Kohale rutanud korra eest hoolitsejad suutsid nad minema ajada, kusjuures jõuk läbis eesruumi kus oli lõpetamisel teatri pääsmete müük.

Nähes pääsmetemüüja käes raha, püüti laegas kassapidaja käest ära tõmmata. Viimane aga oli kassalaeka kiiresti sulgenud ja kassapidajal õnnestus raha päästa.

Ebaõnnestunud ettevõtte järele kadus jõuk kiiresti. Göteborgi Eesti Seltsi Näitering sai oma ärateenitud tasu ja publik ilusa teatriõhtu, ilma et publik ja näitlejad ise oleksid olnud teadlikud sündmusest fuajees.

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

Maksab Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
Aastas	$28.—	$30.—
Poolaastas	$14.50	$15.50
Veerandaastas	$ 8.—	$ 8.50

KIRIPOSTIGA

Kanadas:		USA-s:
Aastas	$46.—	$51.—
Poolaastas	$23.50	$26.—
Veerandaastas	$12.50	$14.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse:
Aastas $60.—, poolaastas $30.50, veerandaastas $15.50

Aadressi muudatus 30 centi. Üksiknumbri hind 35 centi.

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või posti rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont.
M6J 3M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates „....." ..... 197.... Tellimise katteks lisan $ ..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....

Aadress .....

MÄLESTAME LEINAS

HILDA KESKKÜLA

VALVE ja VELLO EELNURME Detroit'is
VAIKE ja JUHAN KITTASK Torontos
HELMI ja HENN RÜNDVA Torontos

EERIK PURJE KINDLUSTUSBÜROO

TEADAANNE

Teatan oma lugupeetud klientuurile, et alates 20. juunist s.a. olen ühinenud meie vanima kindlustusagentuuriga — H. Later & Co. Ltd., et pakkuda teile paremat teenindamist ja laiemat turgu esindades paljusid suuri ja soliidseid kindlustusseltse.

Minu uus aadress:

H. LATER & CO. LTD. „INSURANCE"
1482 Bathurst St. 4 kord (Bathurst St. & St. Cair Ave.)

TEL. 653-7815, 24-tunnine telefoni valve.

Suurim tänu kõikidele, kes minu armsa abikaasa

EFIMI KAUBER'i

kirstupanekust ja viimsele puhkepaigale saatmisest osa võtsid ja teda rohkete lilledega ja leinakuulutustega mälestasid. Eriline tänu õpetaja O. Puhmile ja Toronto Eesti Ongitsejate ja Jahimeeste Seltsi juhatusele ja liikmeskonnale.

JARTA KAUBER

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director

723 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)

Helistada tel. 489-8811 ☎ 489-8002

KIRIKUD

EESTI EV.-LUTERI USU PEETRI KOGUDUS TORONTOS
817 Mt. Pleasant Rd., Toronto
M4P 2L1. Kiriku tel 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto
M4N 1L8 tel. 483-4103

VÕIDUPÜHA jumalateenistus pühapäeval, 19. juunil kell 11 hommikul. Vaimulik Orkestri ansambel I.-P. Korjuse juhatusel.

PIIBLITUND kell 10 hommikul.

KALMISTUPÜHA jumalateenistused pühapäeval, 26. juunil: **kell 11 hommikul** Westminister Memorial kalmistul; **kell 2 p. l.** Mt. Pleasant kalmistul. Mõlemal jumalateenistusel teenib õp. O. Puhm ja mängib Vaimulik Orkester I.-P. Korjuse juhatusel.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Luteri kirik,
(Bloor ja Indian Rd.)
Õp. T. Nõmmik, 501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2. Tel. 483-2478.

Pühap., 19. juunil kell 12.30 p. SURNUAIAPÜHA York kalmistu uues osas. Laululehed.

Pühap., 26. juunil kl. 5 p. l. vabaõhu teenistus Virginias, perek. Hõbe-Põdra talus (Hwy 48 ja Royal Beach Rd.)Laululehed.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on teisipäeviti kell 6—7.30 õpetaja kodus. Muul ajal kokkuleppel.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church, 45 Davenport Rd.
Jutlustaja H. Rüdmik
P. O. Box 234, Toronto 18, Ont.
Tel. 233-5390
USUSÕNUMI RAADIOJUMALATEENISTUSED igal pühapäeval, homm. kell 9.30—10.00 lainel CHIC-790 kc.

Raadiojutluse teema 19. juunil: „JEESUSE ÕNNISTAVAD KÄED".

Neljap., 16. juunil kell 7 õ. KUULUTUSKOOSOLEK, lauluettekanded, jutlustab dr. Allan Laur Stokholmist.

Pühap., 19. juunil kell 3 p. l. JUMALATEENISTUS, noorte tunnistused, kõnelevad dr. A. Alfred ja H. Rüdmik.

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto (Sherbourne'i allmaajaam on kiriku kõrval).
Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd.,
Scarborough, Ont.
Telefon 698-7977 või 766-7853.

SURNUAIAPÜHA JUMALATEENISTUS Mt. Pleasant'i kalmistul eestlaste matusepaiga juures on pühapäeval, 19. juunil kell 11 hommikul. Surnute mälestamine.

Õpetaja kõnetunnid on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8 kiriku kantseleis, telefon 921-9417.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS
Tel. 461-2077
562 Jones Ave., Toronto 6, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.,
Toronto 6, Ont.
Tel. 463-6223

Pühap., 19. juunil kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Kõneleb jutl. E. Saraoja. lauluettekanded.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
10 Lamport Ave. Apt. 307
Toronto 5, Ont. M4W 1S6
Tel. 961-8391
„VABADUSE KUULUTUSE" raadiosaated igal pühapäeval kell 3—3.30 p. l. WHLD 1270 kc.

Pühap., 19. juunil, kel 11.00 hommikul JUMALATEENISTUS. Meeskoori valliklaulud, kõneleb K. Raid. Kl. 18.00 VÄLISMISJONI-ÕHTU. Noorte orkester.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS
Carltoni ja Jarvise nurgal
Õpetaja Andres Taul
17 Frank Cresc.
Toronto 176
Tel. 656-5248, kirik 923-5172

Pühapäeval, 19. juunil VABAÕHU-JUMALATEENISTUS Karl Möldi talus kell 12 päeval.

Pühap., 26. juunil kell 5 p. l. SURNUAIAPÜHA York kalmistu uues osas.

ÕPETAJA KÕNETUNNID igal teisipäeval ja neljapäeval kella 6—8 õhtul kiriku käärkambris.

Uus-Meremaalt külalisprofessoriks Saksamaale

Uus-Meremaa, Aucklandi ülikooli professor ins. Arved Raudkivi koos abikaasa Ainoga alustavad juunis Euroopa-matka. Reisil teevad nad esimese peatuse Austraalias, Queenslandi osariigi pealinnas Brisbanes, kus toimub juuni lõpul „Tropical Energy" konverents, millest ta oma ülikooli esindajana osa võtab. Sealt jatkub reis üle Hongkongi Shveitsi, Zürichi ja siis Saksamaale.

Prof. A. Raudkivi on juulis, augustis ja septembris külalisprofessoriks Braunschweigi tehnikaülikoolis ja järgmised kolm kuud Karlsruhe tehnikaülikoolis. Jaanuaris 1978 ollakse Londonis, Inglismaal, kus peatutakse kuu lõpuni, kontaktides oma eriala teadlastega ja ülikoolidega. Kuu lõpul algab tagasilend Aucklandi, Uus-Meremaale.

Edukas eesti noor

15-aastane Leelo Valdsaar Wilmingtonist esines suure eduga Doveri lähedal Woodenhawk Pargi kevadkontserdil, esitades Mozardi flöödikontserdi Orlando Otey juhtimisel, 30. mail Leelo Valdsaar on vastu võetud North Carolinas asuvasse School of the Arts flöödi osakonda. Ülalmainitud kool on kolledzh, mis ühtlasi annab ka gümnaasiumi hariduse, valmistades ette kunstniku karjäärile.

Eestlane — väljapaistev vilistlane

Dana kolledzh Nebraskas teatas pressi-teates pealkirja all „Eestlane nimetati väljapaistvaks vilistlaseks" järgmist:

Blairis, Nebraskas, 19. mail — Jüri Täht Franklin Squarest, New Yorgi osariigist, oli üks kolmest Dana kolledzhi lõpetajast, kes nimetati väljapaistvaks vilistlaseks (distinguished alumnus) pidulikul lõunasöögil Blairis, Nebraskas. Tshellist Tähele andis vastava auaadressi üle muusikaprofessor dr. Paul Neve, Tähe endine õpetaja.

Jüri Täht saavutas Dana kolledzhis BA kraadi muusika alal. hiljem jatkas ta õpinguid New Yorgis, lõpetades muusika alal The Manhattan School of Musicu magistrikraadiga. Akadeemiliselt kuulub ta korporatsioon Revelia vilistlasperre.

Saksamaa eestlased suursündmuste keerises

Eesti Ühiskond Saksa Liiduvabariigis 25. a. juubel — Aktus-kontsert ja peoõhtu Münsteris

MÜNSTER — EÜSL Esinduskogu korraline koosolek peeti Münsteris „Feldman" hotellis 3. juunil. Koosoleku avas esimees Joh. Västrik, üteldes et nädalalõpul sündmused teostuvad EÜSL 25-aasta juubeli tähistel. Olgugi, et Saksamaa eestlaskond langes 40.000 pealt 2500 peale, on tegevuse ja vaimujõudu jätkunud. Suurimaid eestlaste ühisüritusi on tuleval aastal II Euroopa laulupidu, teadaolevalt esineb 14 koori, ka Läti, Leedu ja Saksa koorid kutsutakse kaasa.

Lühikese avapalvuse pidas EK liige õpetaja E. Soosaar. Keskõukogu tegevusaruandes on loetletud Saksamaal 20 eestlaste keskust. Nendes on registreerunud ja tasunud Keskkomitee liikmemaksu 951 liiget DM 6.095, 50, keskmiselt DM 6.41 isiku kohta. Nende keskuste asukohtadeks on: Augsburg, Bocholt, Dortmund, Düsseldorf, Geislingen, Hamburg, Heidelberg, Hessen, Kleve, Köln, Lübeck, Memmingen, München, Münster, Nürnberg, Oldenburg, Schwäbisch Gmünd, Sennestadt, Springe, Stuttgart; peale nende veel üksikliikmeid mitmes asukohas.

Abistamissummasid on aasta jooksul laekunud 6 maalt DM 80.470,30, selle hulgas ka korjandusest ja Helmi Tambergi mälestusfondist DM 24.829,00.

Väljamakse on tehtud DM 79.648,34. Aasta jooksul on väljunud 1146 kirja ja trükist. Töötasid 7 täienduskooli, skaudid ja gaidid. Viimastel seisavad ees noortepäevad ja suvilaager.

Koosolekul rajati toimkond (esialgne) Rootsis 1980 ESTO III eeltöödeks; toimkonnad on moodustatud ka Euroopa eestlaste laulupeoks ja jüripäevast käigul olevaks Noorte Aastaks.

Tervitusi ütlesid kohal viibivad eestlaste esindaja liiduvabariigi juures E. Reisenberg, andes edasi läkituse ka E. V. peakonsul E. Jaaksonilt ja H. Michelson. Töörohke, sisukas üksmeelne koosolek lõpetati E. V. hümni laulmisega.

EÜSL juubeli puhul pidulikust lõunasöögist laupäeval, 4. juulil „Münsterhalles" võtsid osa peale Esinduskogu liikmete veel kutsutud külalised, nende hulgas Saksamaa eestlaste keskuste esimehi ja esindajaid. Ka Belgiast ja Hollandist olid kohal keskorganisatsioonide esimehi ja teisi külalisi.

EÜSL juubeli aktus-kontsert, peoõhtu Eestl. Keskkomitee ja Põhjarheini Westfaleni Osak. korraldusel leidis aset sama päeva õhtul „Münsterhalle" avaras kontsertsaalis.

Rohkem kui 300 eestlast kogu Saksamaalt olid elavate lilledega dekoreeritud kontsertsaalis lauad oma alla võtnud.

Laudade ja lava ning Saksa ja Eesti lippudega dekoreeritud kõnetooli vahel oli küllalt pinda rahvatantsudeks ja tantsuks.

Lava ette asetus „Leelo" koor, kes esines rahvariietes. Avapalvuse pidas praost Thomas Põld.

Tervituse osas tutvustas peakorraldaja J. Särev aktuse peakülalisi. Järgnes peokõne keskesinduse esimehelt Joh. Västrikult. Oma hoogsas sisukas kõnes ta ütles muuseas, et Saksamaale maha jäänud 3500 kodumaata põgenike hulgas leidus idealiste, kes rajasid keskorganisatsiooni. Esinduskogu esimesed valimised teostusid 1952. aastal, nüüd on kaheksas Esinduskogu. Tänavune tegevuskava on rikkalikum, eriti rahvuskultuuriliste ürituste, skaudi/gaidi suvipäevade poolest. ettevalmistus Noorte Aastaks, suurlaulupidudeks jne. Järgnesid rohked suulised ja kirjalikud tervitused.

„Leelo" laulukoori esinemine Villu Laidsaare juhatusel, mitmel korral lavale ilmumisega täitis väärikalt kontserdi peaosa.

Solistid — sopran Maimu Mardi-Bang, Kopenhaagenist ja klaveril Silvia Lembke Hamburgist oma sujuva mitmekülgse kavaga esinedes võlusid kuulajaid.

Meeldiva üllatusena oli külakosti toonud noortekoor „Hämärik" Göteborgist, 21 lauljat, kõik pärit „Tallinna" skaudilipkonnast vanemgaidid ja vanemskaudid.

Nende esinemine laval mitmel korral. oli täis elevust ja tuld meeleolulauludega nii rahva- kui ka „kiigelauludega".

Rahvatantsu grupid „Tungal" Kölnist Maret Kivi juhatusel ja „Põhjala" Bochidist Helgi Kivi juhatusel oma ladusa esinemisega lähendasid peomeeleolu haripunkti.

H. MICHELSON

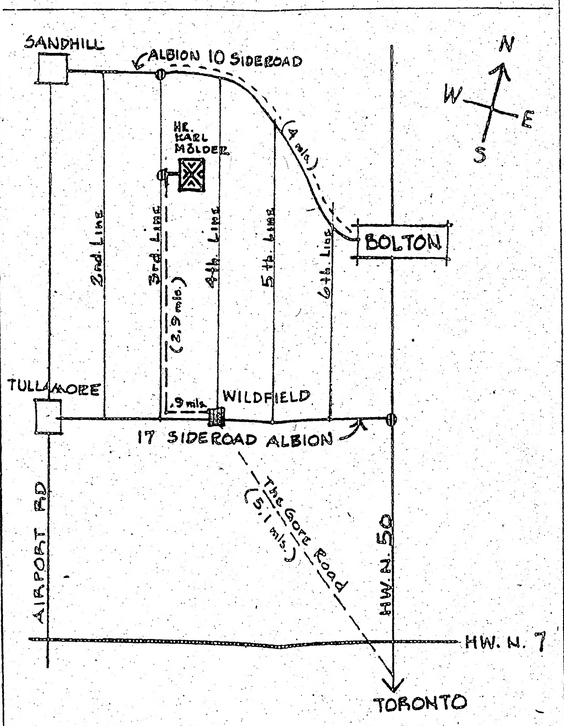

Teejuhis Möldri tallu, kus toimub Vana-Andrese kog. vabaõhu jumalateenistus.

Tshehhi ja Bulgaaria parimad

Reedel ja laupäeval toimus Torontos Seneca College'is spordihallis rahvusvaheline moodsa naisvõimlemise võistlus „Maple Leaf Meet", olles järglane eelmisel aastal toimunud võistlusele. Võistlusest võtsid osa Kanada, Ameerika Ühendriigid, Bulgaaria ja Tshehhoslovakkia kuna Lääne-Saksamaa ja Shveitsi jäid tulemata. Kauni nädalalõpu tõttu oli publiku osavõtt tagasihoidlik kuigi võistluste eel anti üle raadios intervjuu E. Koop'iga ja samuti lühem näide Toronto TV-saates moodsast naisvõimlemisest.

Võistluste korraldajad olid nagu eelmiselgi aastal Kalev-Estienne võimlejad. Kohtunikud olid igalt osavõtvalt maalt. Enne võistlust marssisid võimlejad oma lippudega sisse, misjärgi noorterühm esitas rütmilise võimlemistantsu „Popcorn", kus järgmine põlv individuaalvõistlejaid näitasid head pealekasvu.

Võistlusel ei esinenud ühtki eestlast ja just päev enne oli soomlasest Kalev-Estienne liige Shirley Lehtinen murdnud oma jalas väikese luu ja pidi olema pealtvaatajaks.

Ka Mari Vähi on praegu võimlemisest seljavigastuse tõttu eemal. Kokku oli 11 võistlejat, neist Kanadast 5, ameeriklasi 3, bulgaarlasi 2 ja üks tshehh. Väiksema osavõtjate arvu tõttu ei muutunud õhtu nii pikaks kui oli eelmisel aastal. Võistluste lõppkokkuvõtete tegemise ajal esinesid veel kolm noort tütarlast lintidega ja Mari Vähi esitas sooloнäite oma paindlikkusest ja oskustest.

Esimesel võistluspäeval toimus üldvõistlus neljas rutiinis, esimeseks nöör, siis rõngas, pall ja lint. Suurima üldpunktide arvu saajaile anti kuld, järgmisile hõbe- ja pronksmedalid. Bulgaaria ja Tshehhoslovakkia võimlejad olid silmapaistvalt parimad saavutades ka esikohad. Nii sai kuldmedali bulgaarlanna Valentina Ganeva, hõbemedali teine bulgaarlanna Kristina Guirova ja pronksmedali tshehh Yevata Havlickova. Neile anti medalite kõrval ka kinke ja lilli. Teistele kuni 8. kohani anti diplom.

Kanadalasist oli esimese kaheksa hulgas Jana Lazor neljas. Anne Marie Wong viies ja Debby Bryant seitsmes.

Võistlusmuljeis jäi esimesel õhtul tähelepanu aluseks bulgaarlaste ja tshehhide väga oskuslik väljendusvor, ameeriklasil näis väljendusvorm, ameeriklasil näis olevat esinemises tantsulisi liigutusi kuna kanadalased on võtnud omaks ja viivad edasi eestipärast naisvõimlemist küllaltki suurepärase tasemega.

Laupäeva õhtul olid lõppvõistlused üksikaladel arvukama publikuga. Nöörrutiinis, kusjuures arvesse võeti ka eelmise päeva vastava ala tulemus, saavutas kuldmedali tshehh Y. Havlickova, hõbeda V. Ganeva ja pronksi kanadalane J. Lazor. Rõngasrutiinis saavutas kuldmedali V. Ganeva, hõbeda Y. Havlickova ja pronksi J. Lazor. Pallirutiinis kuldmedali K. Guirova, hõbeda Y. Havlickova ja pronksi V. Ganeva. Lintrutiinis kuldmedali V. Ganeva ja K. Guirova kaksikvõiduga, pronksi Y. Halvlickova.

Antud tulemused näitavad kuivõrd tugev on naisvõimlemine neis maades. Oma lõppsõnas E. Koop tänas kõiki ja kutsus tagasi tuleval aastal ettenähtud uuele, kolmandale sellelaadilisele võistlusele. Moodsa naisvõimlemise maailmameistri võistlus peetakse oktoobris Shveitsis.

Suveharja pidustused Seedriorul 2. juulil

Iga Suviharja pidustuste sarjas Seedriorul esitatud vabaõhuetendus on nõudnud lavapilti, mis ehitusviisilt ilmastikukindel, püstitatud tõeliste ehitusmeistrite poolt, kes teavad mis teha, et ehitus paneks vastu võimalikele tormidele ja sadudele. Kahjuks on iga sellase lavapildi eluiga üpris lühikene, sest ainsale õhtule, mil see publikule nägemiseks määratud järgneb kohe päev, mil kõik lammutamisele tuleb. Lavapiltide sarjas on Seedrioru vabaõhulava olnud asupaigaks mitmele talule. Meenuvad „Pietola" („Parvepoisid"), „Mikumärdi" talu, „Tammaru" talu „Libahundis", „Veskijärve" talu „Kraavihallides". Kõigist neist on jäänud vaid üha tuhmuma kippuv mälestus . . .

Nüüd, kus lähenemas Suvihari 1977, on lõpetamisel „Pähni" talu. Autor, vanameister August Kitzberg, on oma viimasele komöödiale annud nime „Neetud talu", kuid vallakirjade järgi on talu nimeks ikkagi „Pähni".

Suvihari 1977, laupäeval 2. juulil, oma eeskavalises osas algab kell 5 p.l. kontsertaktusega lauluväljakul. Kogemused näitavad, et vähe on neid, kes alles nii hilja Seedriorule saabuvad. Sissepääs Seedrioru suvekodu aladele on võimaldatud varakult saabuvaile külalistele juba reedel, 1. juuli õhtul, kuid ainult peopäsme koheselt lunastamise korras. Ööbimisprobleemi lahendavad kaasatoodud telgid.

Peokava alguseni on aega tõeliseks suvitamiseks ja teelt kaasatoodud väsimusest väljapuhkamiseks Seedrioru avaratel (62 aakrit) aladel. Suplemiseks on võimalusi nii ujulas kui ka Grand River'i karastavates vetes. Jälgigem väljapandud ujula kasutamiskorda, eriti laste osas! Ujula on suletud aktuse ajaks ja ööseks, alates kell 8.45 õhtul. Toitlustamise eest hoolitseb einelaud peahoones, mille juures on ka vabaõhukohvik. Einelaud suletakse õhtul teatrietenduse ajaks. Ööseks on einelaud suletud kella 3-st kuni 8-ni pühapäeva hommikul. Vabaõhuteater, selle lava ja metsani ulatuva lavataguse osas, on publikule suletud maa. Üldise korra huvides on palve teatripublikule, et programmi esitamise ajal valitseks vaikus. Koerte kaasatoomine on rangelt keelatud.

„Neetud talu" etenduse lõppedes on kombeks saanud öise vaikuse taustal koguneda valgustatud mälestussamba esisele, kus lühisaates „Mõttelennul kodumaale . . ." esineb seekord abipraost Tõnis Nõmmik.

Täpsed teejuhised Seedriorule sõiduks ilmuvad ajalehis nädala pärast. Kõik teed on eeskujulikus korras.

Suvihari 1977 on valmis ja kutsub kõiki osa saama sellest, mis Seedriorul pakkuda. Tere tulemast Seedriorule 2. juulil.

H.P.

◐ Peeter Tõõtsov Lakewoodis tuli matemaatika-võistluses Toms Riveris viie esimese hulka, võites ka auhinna. Peeter Tõõtsov on 8. klassi õpilane.

JAAN ALMER

KATUSETÖÖD

Tel. 699-5295

Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates

HOGAN

PONTIAC BUICK Co. Ltd.

348 Danforth Ave., Toronto

PONTIAC FIREBIRD
LE MANS ASTRE
BUICK VENTURA II
G.M.C. veoautod
Pruugitud autod

Esindaja:

Paul Juttus

Telefon: äris 461-3561
kodus 423-5716

ALNA

TORONTOS

Piduülikondade rentimine

Ülikonnad ja püksid tellimisel

437 DANFORTH AVE.
Tel. 463-8104

N. Liit Rahvusvahelisesse P.E.N. Klubisse?

Klubi vastupanu totalitaarsetele kommunistlikkudele rezhiimidele nõrgeneb

Hamburgis toimus 15.—18. maini Rahvusvahelise P. E. N. Klubide eksekutiiv konverents, kus Eesti Klubi esindas publitsist Erik Thomson Lüneburgist. Konverentsi pererahvaks-võõrustajaks oli Kirjanikud Eksiilis P. E. N. Klubi, mistõttu — nagu 1974. a. Iisraelis — puudus sellelt idabloki esindus täielikult, demonstreerides nõnda nii põhimõtteliselt kui ka põhikirjaliselt apoliitilises institutsioonis oma poliitilist meelsust. Kommunistlikest riikidest oli esindatud ainult Jugoslaavia; Poola oli küll registreerit kahe esindajaga, ent nagu sündis samade isikutega möödunud aastal Londonis, ei antud neile seegi kord väljasõidu viisat.

Niisiis oli 75-st P. E. N.'i keskusest esindatud 31 ja konverentsist osavõtjaid saja ümber. Konverents ise laabus eelmainitud asjaoludel üsnagi ladusalt.

Nagu kirjutab Erik Thomson, „ei leidunud konverentsi pikas päevakorras ühtegi punkti, mis oleks võinud saada ohtlikuks Balti keskustele. (s. t. Eesti ja Läti — keda esindas dr. Margarita Ausala.) Vastupidi, meil oli terve rida sõpru, kes meie probleemidesse suhtuvad heatahtlikult.

Mul oli võimalus rahvusvahelisele presidendile anda üle oma pilditeos „Baltikum", tutvustades talle nii meie kodumaad.

Minu raamatu, „Estnische Literatur" vastu tundsid eriti huvi mõned ungarlased eksiilkirjanike klubist, esindajad Austriast, Soomest ja Thilo Koch, (Int. P.E.N.'i laekur)."

Konverentsi vaheldusrikkale seltskondlikule programmile andis meeldiva avatakti kokteel-õhtupoolik esinduslikus Plaza Hotellis, millele lisandusid vastuvõtud — üks Hamburi raekojas. Peale selle korraldasid neid veel ka kirjastused „Hoffmann und Campe" ja „Rohwolt Verlag" ning nädalaleht „Die Zeit". Konverentsi kirjandusliku programmi teemaks oli „Kirjanik ja tema vastutavus". Külaliskõnelejaks olid prof. Friedrich Torberg Austriast, 1976. a. Pariisis elunev endine „Samiszdat" toimetuse liige ja selle kroonikate alustaja Natalia Gorbanevskaja, Brüsselis elunev kirjanik Jean Amery (kellele üle anti '77 a. Lessingi auhind) ja Viktor Nekrassov Pariisist.

Konverentsi humoorika avakõne „Kuidas muututakse dekadentseks" pidas Eksiil Kirjanike Klubi president, ungarlane George Mikes.

Ent mis juhtus siis nelja, pikal eksekutiiv istungil? Päevakorra punktid suuremas osas polnud komistuskivideks — uueks liikmeks võeti vastu Peruu ja '73 peale põranda all tegutsenud Kataloonia Klubi astus taas ametlikult ellu. Lõviosa tööajast neelas aga Kirjanikud Vanglas Komitee raport ning erakorraline resolutsioonide hulk, mis kõik peamiselt tegelesid samade probleemidega kui mainitud komiteegi. Prantsuse resol. nõudis, et klubid neis maades, kes kirjutasid alla Helsingi resolutsioonile, jälgiks, et deklaratsiooni punkte ka täidetakse ja et nad vastasel korral saadaksid proteste oma valitsusele nõudega lõpetada inimõigusi halvavad aktsioonid kirjanike vastu.

Eksiillaste resolutsioon tegeles Tshehhoslovakkiaga, kriipsutades alla, et kirjanike vangistamine ja tagakiusamine seal on otseses vastuolus tshehhi põhiseadusega

ja pani ette, et Rahvusvaheline P. E. N. nõuaks tsehhhi valitsuselt näitekirjaniku Vaclav Haveli kohest vabastamist vanglast. (kes vahepeal oligi juba vabastatud). Taani resol. tegeles oludega Argentiinas, kirjanike arreteerimiste, „kidnappamiste" ja lihtsalt kadumistega; Holland oludega L. Aafrikas, tulles lisaks hämmastava nõudega, et Eksiil Kirjanike Klubi, s. t. otsene pererahvas, liikvideeriks oma mõttetu eksistentsi! — mida aga istung võttis kui jämedat solvet ning küsimus lükati edasi '78 a. kongressile. Erilist mainimist pälvib aga Rootsi Klubi resolutsioon, mis nõudis Ida-Kaksa Klubilt aru kolme vangistatud kirjaniku kohta. Kuna Ida-Saksa esindust konverentsil polnud, hangiti vastus kirja kaudu klubi sekretärilt Henryk Keischilt. Kõikidele kättesaadavaks, paljundatud pika, ägeda süüdistava vastuse hämmastavamaks lõiguks osutus väide, et Ida-Saksamaal piiratakse kirjanike vabadust ainult tõelise vabaduse kaitseks.

See on meile vägagi tuttavlik kommunistlik „õigusenorm", mille nimel peagi Belgradis toimuva Helsingi jätk-konverentsi ettevalmistusena oli Sofiasse 5.—8. juunini kutsutud kokku Rahvusvaheline Kirjanike Foorum, ei muuks kui dissidentide mahamaterdamiseks. Sellele lisandub ent teine, veelgi hämmastavam seik nagu kirjutab E. Thomson: „Ärevus tekkis, kui Pavel Tigrid'i (Eksiil Kirj. Kl.) sõnavõtust sai teatavaks

et P. E. N.'i uus rahvusvaheline president (Llosa) ja sekretär P. Elstob sõidavad Nõukogude Kirjanike Liidu kutsel Hamburgist Moskvasse läbirääkimistele.

Kuna selle kohta ei seisnud midagi päevakorras, kutsus uudis esile terve rea sõnavõtte. Presidendi sõnavõtust võis aru saada, et tema pooldaks Vene liikmeksastumist, muidugi ühe ainsa häälega, toomata kaasa liiduvabariike eriliikmetena. Ja P. Elstob kinnitas sõnaselgelt: „Meie ei kavatse kunagi juba olemasoleva keskuse laialisaatmist kaalutlusele võtta." See muidugi oli viide balti klubidele, kuna teame väga hästi, kuidas N. Vene meisse suhtub. Siiski, järgmine kongress, mis toimub 11.—17. dets. 1977 Sydney's, võib tuua meile ebameeldivaid üllatusi. Igatahes on väga oluline, et oleme Sydney's hästi esindatud ja et Eesti P. E. N. Klubi seisaks tihedas koostöös meie läti kolleegidega. Sest kindlasti Moskva ja tema liitlased kasutavad esimest võimalust, et alustada uut rünnakut balti keskustele, mis võimaldab Trooja hobuse eeskujul oma liiduvabariike P. E. N. Klubisse sokutada, võimaldades sellega idabloki keskustel saavutada ülekaalu Rahvusvahelises P. E. N.'is."

Niisiis ei saa enam silmi sulgeda järjest süveneva ideoloogilise lõhe ees P. E. N.'is — ühel käel veendunud ja pühendunud inimõiguste ja vabaduste eest võitlejate hulk ja teisel käel aga poliitiliselt häälestatud vasakpoolne rinne.

Murega võib küsida, kas inimõigustest ja inimvabadusest lähtuv Lääne eetika — nagu ta peegeldub hetkel P. E. N.'is jaksab panna vastu üha laienevale totalitaarsele võimupoliitikale, millel pealegi veel hulgaliselt naiivseid kaasa-aitajaid, või juhtub rahvusvahelise P. E. N.' iga samuti nagu juhtus konverentsi eelõhtul Lääne-Saksa P. E.N. Klubiga aasta koosolekul Mannheimis, kus 18 prominentset liiget klubist lahkusid, nende hulgas ka aupresident Dolf Sternberger ja siseasjade liiduminister prof. Maihofer, protestiks sellele, et keskus oli valinud liikmeks Belgias eluneva nn. neljanda internatsionaali sekretäri ja trotskistide ideoloogilise juhi Ernest Mandel'i. See oleks siis küll imekerge võit totalitaarsele vägivalla ideoloogiale.

A. W.

Trenti seminar ka 1978. aastal

Algab „Kodu" loengute täpsem kavandamine

Möödunud nädalal Tartu College'is peetud Eesti Liit Kanadas juhatuse koosolekul oli peamiseks kõneaineks Peterboro Trenti ülikoolis korraldatud seminari jatkamise küsimus eeloleval aastal. Seminar otsustati jälle korraldada, kuid eriilmelisemana.

Hea meelega võeti teatavaks Thunder Bay Eesti seltsi peakoosoleku otsus seltsi Eesti Liit Kanadas liikmeksastumise kohta ja väikese Winnipegi Eesti Seltsi toetus ELK-le $25 suuruses.

Torontos eeloleval talvel algava loenguteseeria „Kodu" täpsem kavandamine algab lähemal ajal.

Esimene nooremale generatsioonile suunatud ühiskondliku juhtkonna seminar Trentis lõppes suure entusiasmiga igal pool, kust osavõtjad tulid. See on virgutust ja headmeelt tekitanud ka organisatsioonides, kelle majanduslikul toetusel see kõik võimalikuks osutus. Kahju on vaid, et kõikidest keskustest osavõtjaid ei leidunud

Mõte oli uus ja ELK juhatus otsustas sügisperioodil Trentist osavõtjad jälle kokku tuua ühiseks keskusteluks.

Et noorte mõtteile anda rohkem võimalusi, on Montreali Eesti Selts palunud ühe Trenti seminarist osavõtja, Oskar Müllerbecki, kõnelejaks Lättemäel korraldatavale jaanipäeva-võidupüha kokkutulekule.

ELK juhatus leidis, et Trenti kogemust tuleks korrata.. Leiti, et 1978 tuleks seminari fookusesse võtta peamiselt eesti kultuuri ja kunstialadega seoses olevad küsimused, seda eriti Kunstide Keskuse esinaise Stella Kersoni ettepanekul. Leiti, et uus seminar peaks baseeruma paljudele õpiringidele ja väiksematele töögruppidele, mis meie tegevusele sügavama sisu annaksid.

Programmi koostamise koordineerimine pandi Vello Hubelile.

Olulisemaks rahvaharidusliikuks sündmuseks eeloleval talvel tuleb kahtlemata loenguteseeria „Kodu" koostöös Toronto Eesti Seltsi ja Eesti Majaga. Selle loenguteseeria mõtteks on rahva sügavama tähelepanu viimine kodule, kasvatusele, õppetööle, noorsootööle ja osavõtule mitmekülgsest eesti ühiskondlikust tegevusest. Organisatsioone, kes on samuti kavatsenud selletaolisi loenguid eeloleval talvel, palutakse ühendus võtta ELK abiesimehe Egbert Rungega, tel. 438-6500.

Kõne all oli noorte eesti keele oskuse küsimus.

Suurt poolehoidu leidis Tartu Instituudi algatus stipendiume hakata andma eesti keele õppimiseks Toronto ülikoolis.

Samaaegselt oleks soovitav koolidest läbikäinud noortele eesti keele kursuste korraldamine Eesti Majas, kuid algatus peaks tulema organisatsioonidelt, kes selle küsimusega lähemalt tegelevad.

ELK juhatus arutas oma väga piiratud majanduslikku olukorda. Juhatus loodab, et eestlased Kanadas ostaksid Liidu poolt valmistatud Kanada eestlaste märke hinnaga $10, millest veerand läheb kohapealse organisatsiooni toetamiseks, ülejäänud kulude katteks ja Liidu tööks.

Hinnates Toronto Rahvatantsurühm „Kungla" rahvuslikku sillaehitust ja eestlaste tutvustamist Euroopas sel suvel, otsustas juhatus reisile minejaile kinkida kanada eestlase märgid.

Suur väljamüük — 20% HINNAALANDUST

Mõned kaubad müügil 20—50% hinnaalandusega

SUOMI-AITTA

ESMAJÄRGULISED IMPORT-ARTIKLID SOOMEST
2031 YONGE ST., TORONTO, ONT. M4S 2A2 ◐ TELEFON 483-6659

Äri lahtioleku ajad: teisip., kolmap. 10—6, neljap., reedel 10—7.30 ja laup. 9.30—5.30. Esmaspäeviti suletud.

LINHOLM LIMITED - REALTOR

EESTI KINNISVARA OSTU-MÜÜGI FIRMA

Toronto piirkonnas eestlastele abiks juba aastast 1954. Meie pikaajaline praktika ja sõbralik teenimine on teie huvide parimaks kaitseks. Kohest teenimist hr. Linholm'ilt telefonil 486-7752, õhtuti helistada 489-9932.

PIDEV NÕUDMINE ELUMAJU MÜÜGIKS SAADA!

Kingad Lääne-Saksamaalt ◐ Tel. 533-8122

Prantsusmaalt, Austriast
Naiste ja meeste kingad.
Ekstra laiad suurused,
ka jalatoega

Patacsi Shoe Salon
480 Bloor W., Toronto 4, Ont.

Marita's

VÄLJAMÜÜK 10—25%

Iittala klaas ★ Laudlinad ★ Plastik nõud ★ Roostevaba teras tooted ★ Saunaahjud, saunatarbed jm. jm. Tere tulemast!

MARITA'S FINN FOODS & GIFTS
27 Paris St. Sudbury, Ont. — Tel. 522-1339

Hillside Bakery and Delicatessen

2851 LAWRENCE AVENUE E. Tel. 261-2236
(Hillside Plaza, Brimley nurgal)
Omanik Ake Saarinen

Värsked saadused iga päev — Kõik delikatessid saate meilt

Ari avatud: teisip., kolmap. ja neljap. 9—6, reedel 9—7, laup. 9—4. Esmasp. suletud.

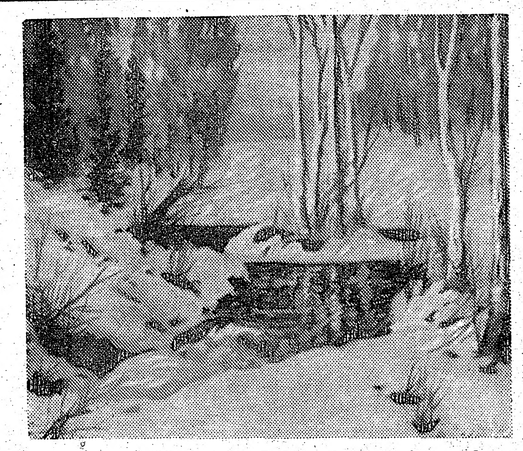

Kunstioksjonil müügile tulev J. Saarniidu maastikumaal.

J. Saarniidu maal kunstioksjonil

Torontos 114 Richmond Street East asuvas kunstigaleriis toimub 14., 15., 16. ja 17. juuni õhtutel algusega kell 7 ja laupäeval 18. juunil algusega kell 1 päeval maalide ja teiste kunstiesemete oksjon. Arvukate maalide hulgas tuleb oksjonil müügile ka ükc eesti kunstniku J. Saarniidu maal, mis kujutab maastikku. Maalid, mille hulka kuulub J. Saarniidu teos, tulevad oksjonile reedel, 17. juunil.

Uus vokaalansambel Karavanis

Seoses karavanipidustuse Tallinna kava täitmisega, on Andres Raudsepp organiseerinud kaks ansamblit, kes hakkavad õhtuti tema juhtimisel esinema.

Esimeseks ansambliks on „Karvurid", kus laulavad Matti Kopamees, Toomas Tammsalu, Ülo Isberg, Madis Kreem, Jaak Kivik, Larry Later, Toomas Sepp, Kuldar Palo, Johannes Järvalt, Peep Aljas ja Ummas Kärner Ameerika Ühendriikidest. A. Raudsepp on seadnud need laulud siinsel maal tuntud „barbershop" stiilile, millest tema arvates võib tulla jälle üks laenatud vorm eesti kultuuriellu. Laule on mitmesuguseid, nii lõbusaid, kui ka südamelähedasi meeleolulaule, aga ka kolm laulu meeskoori repertuaarist. Lauljad ise on pärit mitme koori liikmeskonnast nagu T. E. Meeskoor, „Leelo" ja „Lootus".

Teine ansambel on alles nimetu ja seal esinevad Lea Kõiv, Ilo Maimets ja Liina Purje koos Andres Raudsepaga, kes on seotud ka „karvuritega". Grupile aitab kaasa Liina Purje solistina ja Karin Maimets, kes koos õega laulavad regilaule ja leelotusi. Kavas on solistina ja eeslauljana veel Urmas Kärner.

Neile kahele ansamblile on juhiks A. Raudsepp, kes on seadnud ja väljatöötanud esitamisele tulevad tööd ja andnud neile väga huvitava esitusviisi.

Ansamblid esinevad pühapäeval, teisipäeval, neljapäeval ja laupäeval, kuna O. Kopvillemi rühmal tuleb oma osa täita laupäeval, kolmapäeval ja reedel. Esmaspäeval täidavad muusikalist osa Leelo koor, Lindau õed jt.

Emmy Tõkke-Bellwood teenekas võimlemistegelane Uus-Meremaal

Christchurchis, Uus-Meremaal toimusid 20. ja 21. mail esivõistlused rütmilises võimlemises. Neil tegutses peakohtunikuna Emmy Tõkke-Bellwood. Võistlustel kolmeks paremaks osutunud võimlejat saadetakse osa võtma Uus-Meremaa esindajatena k.a. oktoobris Shveitsis, Baselis peetavatest rütmilise võimlemise maailma-võistlustest. Ka neile võistlustele on üheks kohtunikuks kutsutud Emmy Tõkke-Bellwood.

Emmy Tõkke-Bellwoodi loetakse Uus-Meremaal rütmilise võimlemise algatajaks, kelle väsimata töö on andnud suuri tulemusi ja toonud selle maa võimlejad maailmavõistlustest osavõtjaskonda.

VES

Väitekiri Soome-Eesti poliitikast

HELSINGI (EPL) — Filosoofia litsentsiaat Seppo Zetterberg kaitses 16. mail Helsingi ülikoolis oma doktoriväitekirja, mille pealkirjaks oli „Suomi ja Viro 1917—1919. Poliittiset suhteet syksystä 1917 reunavaltiopolitiikan alkuun" (Soome ja Eesti 1917—1919. Poliitilised suhted sügisest 1917 kuni piiririigipoliitika alguseni).

Selle väitekirja kaitsmisel oli erakordne menu publiku hulgas. Kokku oli tulnud umbes 150 inimest, peamiselt noored üliõpilased. Oponendiks oli professor Tuomo Polvinen, üks tuntumaid Soome uuema ajaloo uurijaid. Juhatas professor Päiviö Tommila. Oponendi ja doktorandi sõnade duell oli väga elav ja toimus vaimuka huumori tähe all.

RISTSÕNA NR. 935

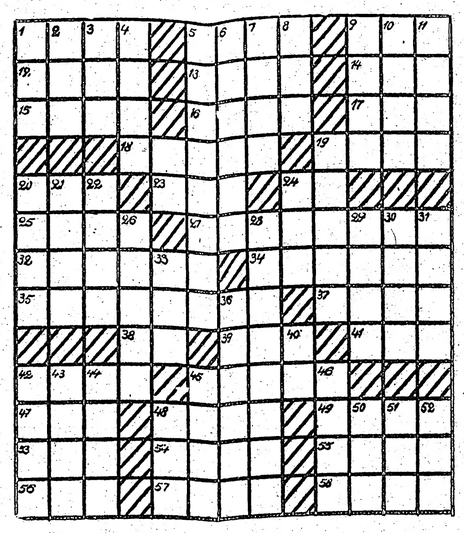

Põikread: 1. Inglise-ameerika vedelikumõõt, 5. Jõud, ramm, 9. Mehenimi, 12. Vaba, 13. Erutatud, 14. Eesti malemeister, 15. Puu ehitusmaterjalina, 16. Sõjariist, 17. Kolmikkonsonant, 18. Ühel aastaajal, 19. Lind, 20. Küsimus, 23. Lühend matemaatikas, 24. Noot, 25. Kartlikul, 27. Tähtis-vastutav ülesanne, 32. Abistaja, 34. Sammuge, 35. Metsloom, kes tükib ka inimasulatesse, 37. Alles, 39. Mõistus, 41. Ohver, 42. Ei ole, 45. Kuskil olema, 47. Raskekaalu poksi-maailmameister, 48. Noor inimene, 49. Vigastus, 53. Artikkel prantsuse keeles, 54. Populaarse meeleolulauljatari eesnimi, 55. Mehenimi, 56. Seeme, 57. Väike saar, 58. Rahaühik.

Püstread: 1. Kolmikkonsonant, 2. Koht Tallinna lähedal, 3. Nõnda, 4. Tugipuu, 5. Eesti maakond, 6. Võitluspaiga, 7. Vajalik ese, 9. Eesti luuletaja, 10. Seadeldis vee ärajooksuks, 11. Näovärv, 19. Küttepuud laotakse . . ., 20. Peakate, 21. Ontario järve naaber, 22. Kogu, seeria, 24. Kolmikkonsonant, 26. Mitu sõna, 28. Eelajaloolised hiigelloomad, 29. Linn Soomes, 30. Lollakas, 31. Arv, 33. Kolm järjestikku asuvat tähte, 36. Tööriista, 40. Eessõna saksa keeles, 42. Pesunõu, 43. Kääne eesti grammatikas, 44. Täiendus, 45. Neli ühesugust vokaali, 46. Kitsas, 50. Vald Pärnumaal, 51. Naisenimi, 52. Lühend loomaarsti tiitlis.

RISTSÕNA NR. 934 LAHENDUS

Põikread: 1. F. R. Kreutzwald, 7. Rei, 8. Diogenes, 12. Ava, 13. La, 14. Mul, 15. Rakvere, 17. Ihub, 18. Neeme, 20. OK, 23. No, 24. Mm, 26. Ekuador, 28. Valss, 29. Enne.

Püstread: 1. Fidelio, 2. Kool, 3. Tee, 4. Ala, 5. Drammen, 6. Siil, 9. Garbo, 10. Nokk, 11. Seep, 16. Enno, 19. Moon, 21. Kes, 22. Kuu, 24. Ma, 27. Re.

Spordiuudiseid kodumaalt

Tallinna—Tartu vahelisel kergejõustikuvõistlusel saavutatud tulemusist on märkimisväärsed: Vello Lumi kõrgushüppes 2.13, teine Tiit Pahapill 2.10, teivashüppes Ramon Lindal 5.00, kaugushüppes Mart Liigand 7.62, teine Tõnu Lepik 7.55, kolmikhüppes Jaak Uudmäe 15.75, kuulitõukes Heino Sild 18.92, teine Ants Savest 18.77, kettaheites Veljo Kuusemäe 61.70, vasaraheites Kunnar Laansalu 65.92, teine noor 18-aastane Hannes Loss 60.62, mis on uueks noorterekordiks. Rein Tõru jooksis 400 m tõkkeid 52,2.

Linnavõistluse võitis ülekaalukalt Tallinn. Noorte aladel aga oli parem Tartu.

*

Klapeidas peetud N. Liidu karikavõistlusel maratonijooksus püstitas saarlane Vladimir Heerik uue Eesti rekordi 2.19.57,0. Endine rekord 2.23.03,0 kuulus 1968. aastist Rein Leinusele.

*

Rahvusvahelisel sõuderegatil Saksa liiduvabariigis Mannheimis tegid N. Liidu meeskonnas kaasa ka mõned eesti sportlased. Gennadi Kinko ja Tiit Helmja võitsid avapäeval esikoha roolijata kahesel paadil. Teisel päeval suutis neist mööduda Norra paatkond. Õed Reet ja Mari Palm kuulusid võidukasse N. Liidu neljasesse paarisaerulisse paati.

Kanada kunstnik James Fenwick Landsdowne on omandanud rahvusvahelise kuulsuse oma maalidega lindudest ning äsja toimus Toronto lähistel Kleinburgi suures galeriis tema maalide näitus. Pildil on esitatud Landsdowne'i maal, mis kannab allkirja „Coope's Hawk".

„VABA EESTLASE" TALITUSES

RAAMATUID

müügil	Hind $	Saatekulu ¢
Ilme Ivandi — Pargi	2.50	35
Kuldne tammetõru — Näidendid ja ettekanded noortele	3.—	35
L. Wahtras — Liivaklass	2.50	15
Ravimtaimed, 250 retsepti	2.50	15
Enn Nõu — Vastuvett	5.—	40
Anna Ahmatova — Marie Under — Reekviem	3.50	35
H. Michelson — Skautlikul teel	3.—	35
H. Michelson — Noorsootöö radadel	4.30	35
H. Michelson — Eesti radadelt	9.—	35
Eduard Krants — Lumeliitlased (luuletuskogu)	3.—	15
Ilona Laaman — Mis need sipelgad (luuletuskogu)	3.—	15
Estonian Official Guide	5.—	40
Paul Laan — Mõttelend — Pilte ja peegeldusi	5.—	25
Herbert Salu — Utoopia ja futuroloogia	4.50	25
Karin Saarsen — Lohengrini lahkumine	4.50	15
„Triinu" üksiknumbreid	1.25	
K. Inno — Tartu University in Estonia	8.50	40
A. Kubja — Kadunud kodud — mälestused	3.—	25
A. Kubja — Mälestusi kodusaarelt	2.—	20
A. Kubja — Palukesed	1.50	20
E. Uustalu ja R. Moora — Soomepoisid 426 lk. + 64 lk. fotosid	14.—	85
Leho Lumiste — Alamuse Andres — biograafiline jutustus kirjanik Oskar Lutsust	6.65	40
L. Lumiste — Atlandi aknal	2.10	40
L. Lumiste — Killad külas	5.30	40
A. Vomm — Ristsõnad I	2.50	20
A. Vomm — Ristsõnad II	2.25	20
A. Vomm — Ristsõnad III	2.25	20
A. Vomm — Ristsõnad IV	2.25	20
Ants Vomm — Minu hing (luuletuskogu)	20.—	40
K. Eerme — Surnud laevad ja elavad mälestused	1.50	15
K. Eerme — Päevata päevad ja ööta ööd II	4.—	40
S. Ekbaum — Ajatar (luuletuskogu)	4.—	30
Aarand Roos — Jumalaga, Kars ja Erzurum	4.—	30
J. Pitka — Rajusõlmed	8.80	40
T. Tamm — Need teod süüdistavad II	5.—	40
A. Käbin — Vaim ja muld	10.—	40
Urve Karuks — Kodakondur (luuletuskogu)	6.—	20

RAAMATUID LASTELE:

Kalevipoeg — Õppe- ja tööraamat lastele	2.50	50
Õpeta mind lugema I — (Õppe- ja tööraamat eelkoolialistele lastele värvitrükis)	3.—	40
Õpeta mind lugema II — Õppe- ja tööraamat eelkoolialistele lastele värvitrükis)	4.—	40
Eesti keele Harjutustik I	2.25	35

ARVI KORK

MEHHIKO TEEL

15.

Poiss tõi mulle jääkülma „Aguila Dorada", Kuldse Kotka, ja kuigi oleksin parema meelega Henningeri või Heinekeni võtnud, ei kavatsenud ma temaga vaidlema hakata. Kummutasin mõne sõõmuga öllepudeli tühjaks ja viipasin suurejooneliselt, et poiss võib vahetusraha endale pidada.

„Gracias, senor", ütles poiss, „muy obligado." Tänas mind väga ja viisakalt. Muidugi, see peeso või kaks mis ta teenis, oli väärt ainult paarkümmend senti, aga poisile oli see kindlasti suur raha.

„Hei, Amigo", küsisin ma selle peale, „kuidas pääsen ma siit tennisväljakuile?" Ja ma viipasin käega hoone esikülje poole.

„Lift, senor", ütles baaripoiss, ja näitas näpuga. Teisel pool ujumisbasseini oli uks, kust lift mööda maja esikülge alla läks.

Okei, seega oli mu taganemistee kindlustatud. Astusin pikkamööda ujumisbasseini otsa, mööda söögisaali klaasustest, ja sisse väikesest uksest, märgitud vastava sildiga. Seespoolt läks keerdtrepp alla, sealtsamast lifti kõrvalt. Otsustasin trepi võtta. Kui alla jõudsin, nägin et keegi tõmmu valgejakiline sell, pesapalli-kaika moodi madjakas käes, liftiukse juures ootas. Ma ei hakanud küsima, et kes ta on või keda ta ootab, ma lükkasin välisukse lahti ja läksin kikivarvul välja värske õhu kätte. Igaks juhuks seisatasin ukse kõrval paar sekundit, käsi püstolikabal — võibolla poiss märkas mind mööda hiilimas ja tuli näolt järgi? Sel juhul oleksin ehk pidanud temalegi veidi püstolinarkoosi andma? Aga midagi sellist ei juhtnud, ma võisin rahulikult edasi minna. Ta kas ei märganud mind välja minemas, või otsustas et ettevaatus on tarkuse isa. Võibolla isegi vanaisa, kes neid mehhiko vanasõnu kõiki teab. Igal juhul, ma läksin vilistades sealt Matadorist minema, arved maksmata ja laipaderida taga. Kes neid käskis Eestimaa meestega raksu minna, eks ole?

Mu truu Companero, Luis Jose Maria, ootas mind oma Volkswagenis tenniseväljaku otsa juures. Irvitades, nii et valged kihvad välkusid mustas näos, viskas ta autoukse lahti.

„Kuhu nüüd, Camarada?"

„Samasse kohta, kust sa mind peale võtsid, Companero."

Luis näis pisut pettunud, et ma talle midagi rohkem ei rääkinud. Ta pidas end nähtavasti nüüd juba perekonnaliikmeks, aga ma ei kavatsenud teda siiski päris oma südamesõpraks teha. Vaevalt tal mokk kinni seisab — nii nagu võimalus avaneb, läheb lobiseb teistele companero-dele taksojaamas kõik, mis juhtunud oli, või ehk veel enamgi. Ja Don Vittorio saab asjast haisu ninna . . .

„Luis", pöördusin ma oma Companero poole, „kui palju maksab tripp Mexico City'sse?"

„El Ciudad Mexico? Kas bussiga või lennukiga?"

„Sinu taksoga."

Luis ei osanud nii järsku vastata.

„Minu taksoga, senor? Aga ma ei tee selliseid pikki reise."

„Ja miks mitte? Kui hästi maksdud saad. Nimeta aga hind."

„Ma ei tea — pean enne kompanii käest küsima . . ."

„Aga mis siis, kui sa kompanii ära unustad, Camarada? Ja teed meile väikese teene, nagu üks partei-seltsimees teisele? Mida sa harilikult päevas teenid?"

„Sada, kakssada peesot — vahel ka rohkem, turisti-hooajal."

„Okei — kuidas oleks, ütleme, neljasajaga, kui meid Mexico City'sse viid? Bensiin ja õli muidugi peale selle."

Luis ei osanud nii suuri asju otsustada. Hoidis ühe käega tüüriratast ja teisega kratsis pead.

„Ütleme, viissada, ja meil on kaup koos, senor Camarada!"

Tegin peast kiiresti aritmeetikat. Kümme peesot on kaheksakümmend senti, sada peesot on kaheksa dlolarit, viissada peesot on nelikümmend dollarit, kahe inimese peale — vaevalt lennukiga odavam on. Muidugi kiirem, aga lennujaamu võidakse kontrollida. Vana taksoga aga vaikselt Mexico City'sse sisse sõita — keegi ei leia.

„Tehtud, Camarada — viissada, aga bensiini maksad sina. Nõus?"

„Nõus, senor."

„Siis sõida mind tagasi Posada de Acapulco'sse. Tead, kus see asub?"

„Si, senor Camarada!"

Ma nägin, et Luisil liikusid kõrvad suurest heameelest. Võib kaks Camarada't Nõukogude Liidust Mexico City'sse sõita, hea profiidiga veel pealegi. Ja teeb Camarada'dele teene samal ajal.

Mõne minuti pärast olimegi kohal. Kuna Luis Jose Maria oma Volksiga väljas ootas, läksin sisse ja raputasin Kiivi ärkvele. Õieti ta enam küll päriselt ei maganudki, niisama ringutas voodis.

„Tõuse üles, vend Kiiv, viska püksid jalga ja hakkame astuma — ei ole aega, aega viita — Don Vittorio poisid otsivad meid praegu üle terve linna taga, nii et aeg on raha. Võibolla kohalikud sandarmid ka — nii et tule üles, let's go!"

„Äh-möh", tegi Kiiv, „mis on juhtumas, millest sa räägid?"

Seletasin talle siis mõne sõnaga, milles asi seisis. Arvatavasti on selle aja peale meie peade eest juba autasu välja pandud, ütleme paarsada peesot tükk. Meie õnn, et meil selline truu partei-kamraad väljas ootab, muidu oleks meie laul lauldud. Noh, kuidas jääb?

Kui Kiiv ikka veel uskuda ei tahtnud, näitasin talle särgihõlmade vahelt oma peidetud püstolit.

„Sain endale müristaja — võtsin selle ühelt assasiinilt ära, kui ta külmaks tegin — ära muretse, otsime sulle ka ühe, enne kui asjad tõsiseks lähevad. Tule üles, sõidame! Asjad tõin ma kõik ära."

Kiiv ei vaielnud siis ka enam kauem vastu, pesi näo puhtaks ja lõi riided selga. Läksime maksime kontoris arve ära ja olimegi Luis'i takso juures tänaval. Ronisime sisse.

„Okei, Camarada . . . vamonos!"

Luis lõi mürinal Volksi mootori käima. Ulatasin talle 20-dollarilise USA rahatähe „Siin, Companero — teise sellise saad, kui meid Mexico City'sse pärale viid."

Luis tõstis sõrmed mütsi äärde ja pöördus linnast välja viivale teele.

VI PEATÜKK: MEHHIKO TEEL

Sõitsime mööda rannapuiesteed lõuna poole, kuni suured hotellid otsa said ja pilpaküla jälle peale hakkas. Jälle olid kuked, kanad ja vasikad teel, kuna lamedate nägudega tõmmu-jumelised naised raudpotides hommiku-ube keetsid ja kividele asetatud plekk-plaatidel maisi-kooke küpsetasid.

Kiiv nügis mulle külge, ise ähmaseid silmi pilgutades.

„Kuule, kere on hele — ütle talle, et ta kuhugi sisse tõmbaks, et saaks iva hamba alla!"

Ilmselt olid need küpsetavate ubade ja maisikookide lõhnad Kiivi suu ja silmad vesiseks ajanud. Küllap minulegi suutäis või teine ära oleks kulunud. Seepärast teatasin oma soovidest meie senor autosohvrile, ja see noogutas nõustuvalt.

„Bueno, senores Camaradas! Mul on tuttaval mehel linnaservas bensiini-jaam ja kohvik — tõmban sinna sisse."

Ta keeras paremale, mere poole, ja siis läksime varsti sisse lagunenud savimüüride vahelt, sildi alt mis teatas: „Gasolina, Comida, Playa de Mar." Ilmselt sai siit bensiini, toitu ja siin võis ka ujuma minna.

Kui selle asjaolu Kiivile ära tõlkisin, siis kuulutas see järsku, et soovib ookeani ujuma minna.

„Võibolla ei tule me enam kunagi Vaikse ookeani äärde tagasi", arvas ta, „ja siis on kahju, et me vees ei käinud!"

Luis tõmbas oma Volksi bensiinipumba ette . . . Paremal oli lainelisest plekist kuuritaoline ehitus, see pidi olema „Sala de Comida" — söögisaal. Sealt kõrvalt viis trepp alla liivarannale, kus Vaikse ookeani lained tõusid ja vajusid — „Playa de Mar".

Keegi mustanäoline, sinises töösärgis sell ilmus välja bensiinipumpa juurde, õlgne sombrero kuklas.

„Holà, Pedro!" hõikas Luis, „como estan?" Et Pedro, kuidas sa elad? Pedro piilus altkulmu meie poole.

„Va a comprar?" küsis ta. Et soovite midagi osta.

Luis siis selgitas talle, kuidas asjad on. Et need siin, need kaks välismaalast, need ei ole mitte harilikud gringod, vaid on hoopis — ja kui ma talle hoiatavalt külge tonkasin — on hoopis companerod, kes on muy simpatico, väga sümpaatsed, peaaegu nagu inimesed, said aru, Pedro? Ja nad maksavad hästi — nii et täida meie auto bensiiniga, muretse härradele midagi hommikueineks, ja juhata nad rannale, kus nad võiksid veidi ujuda, sest see on nende soov.

(Järgneb)

Heino Riga 70

Heino Riga jõuab 20. juunil, elutormidest karastatuna ja lainetest lihvituna, seitsmekümnendate eluaastate künnisele. Juubilari elutee on olnud vaheldusrikas.

Tähtsamad isiksuse kujunemise aastad möödusid pealinna „Vabaduspuiestee Reaalgümnaasiumi" individualismist ja rahvuslikust vaimust läbi imbunud õhkkonnas.

Elule ja tööle ettevalmistamine jätkus ülikoolis. Selles omandatud tehnilised teadmised lõid aluse elukutselisele tegevusele, mis oli rakendatav nii kodumaal kui põgeniku põlves võõrsil.

Juubilar töötas kodumaal Põllutööministeeriumis ja Harju Maavalitsuse maaarhitekti abina. Vahepeal kulus aga mitu aastat Saare Maaametis. Kuressaares töötamine võimaldas ka õpetaja ametiga tutvumist Tööstuskeskkoolis tundide andmisega.

Vene okupatsiooni ajal oli Harju Maavalitsuse Elamute Remontkontori juhatajaks. Sellele järgnenud saksa okupatsiooni ajal leiame teda Harju teedeosakonnas.

Põgeniku aastail Rootsis töötas Lundi linnavalitsuse juures, kus talle peagi usaldatakse inseneri ülesanded.

Kanadasse asumisel siirdus ta Trentoni (Ontarios) linnainseneri kohale. Juba aasta pärast asus ta Torontosse, kus sai inseneri koha linna kanalisatsiooni töödele. Insener Riga poolt on kujundatud ja ehitatud mitmed Metropolitan Toronto pumbajaamad ja hiigeltorustike süsteemid, miljonilised projektid.

H. Riga lahkus sellelt kohalt ennem tegeliku puhkepalga aja kättejõudmist tekkinud tervise häirete pärast. Arganud huvi kirjandusliku tegevuse vastu soodustas ja kergendas otsuse langetamist.

Ei ole õige ütelda, et see huvi tekkis üleöö mõne momendi inspiratsiooni tagajärjel. Neid huvisid ja kalduvusi kandis ta alateadlikult endaga juba koolipõlvest kaasas.

Pingsad õpingud ülikoolis ja hiljem kodu rajamine surusid kirjanduslikud huvid tahaplaanile. Sõda ühes komplitseeritud eluga, põgenemine ja uue kodu rajamine võõrsil koos uute keelte õppimise vajadusega, eriti aga erialaliste sõnatagavarade täiendamisega, ei soodustanud huvialade harrastamist ega segamata loomingulist tegevust.

Alles siis kui pensioniaja piirid hakkavad paistma ja elukutseline tegevus on muutunud rutiiniliseks ning ei nõua pingutusi, leiab Heino Riga jälle kutsumust ja vajadust eneseväljenduslikeks avaldusiks kas luulepõllul, kujutava kunsti aladel või heliloomingul.

1969. a. ilmub H. Rigalt, Tiiu Assari varjunime all, luule esikogu „Seitse silda, üks paat", mille kohta arvustuses märgitakse, et see on omapärasem ja ideerikkam teistest luulekogudest.

Viis aastat hiljem, 1974. a. lõpul ilmub Raamatuaastaks teine kogu: „Nagu liiv mere ääres", mis sisaldab luulet ja filosoofilisi lühipalasid. Nagu eelmises kogus, on siingi kunstiline kujunemine oskuslik ja leidlik.

H. Riga kirjanduslik tegevus ei piirdunud sellega.

1971. a. hakkab ta väljaandma ajakirja „Varrakut", mis oli kavandatud lugejakirjade kuukirjaks. Nagu sageli uudsete ettevõtetega, tuli toimetajal kogeda raskusi, eriti tellijate ja kaastöö hankimise näol. Ajakirja ilmumine katkes pärast neljandat numbrit. Pettumused ei heidutanud. Mõte püsis, nagu tuli tuha all, mitmeid aastaid. Seda aega kasutas ta sisukõpsema ja kujunduslikult esinduslikuma „Varraku" ettevalmistamiseks. 1975. a. kevadel algas kuukiri uuesti ilmuma ja on H. Riga ettevõtlikuse, leidlikuse ja visaduse tulemusena sellest saadik ilmunud pidevalt.

Heino Riga erksale vaimule ei ole seitsmekümneni jõudmine mingiks hoogu aeglustavaks tähtpäevaks vaid verstapostiks plaanide tegemiseks eelolevate aastate sisuliseks rikastamiseks.

H. Riga vaimseid huvisid on jaganud abikaasa Evi, kes truu hingena on astunud tema kõrval elu tõusudes ja mõõnades.

Sõbrad ja kirjandushuvilised, lähedal ja kaugel, soovivad Heino Rigale püsivust ja jõudu võitlemiseks isikuvabaduse eest, mis on eelduseks loova energia vallandumiseks.

L. KOOBAS

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1912, Royal Trust Tower,
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
725 Don Mills Rd. Suite 402
Don Mills, Ontario
483-6308, 429-4944

Kodumaa uudiseid

◍ Maardus toimus Eesti ulatusega müürseppade võistlus. Parimaiks selle ala töömeesteks tunnistati Vambola Karotamm ja Kalev Tammer vanemast vanusegrupist. Nooremast, kuni 27-aastaste grupist kaks venelast Tallinna Ehitustrustist.

◍ N. Liidus toimub juunikuu lõpul künnivõistlus Vladimiri oblastis. Eestit esindavad mulluse künnivõistluse võitjad Elle Müür Viljandi rajoonist ja Elmar Veski Tartu rajoonist, Rein Ants Vilu ja Raivo Kõiv Rakvere rajoonist.

◍ Mõnda aega on töötanud Eesti metsades Rootsi firma „Husqvarna" mootorsaed. Mai lõpul korraldati Tallinnas firma poolt sümpoosion kus firma esindaja Gunnar Klintberg tutvustas oma ettevõtte uut mootorsae mudelit, korraldati loenguid saagide kasutamise, nende tehnilise teenidamise ja ohutustehnika kohta. Sümposioonist võtsid peale eestlaste osa ka metsamehed Leedust, Lätist ja mujalt, kuna selle firma saed on kasutusel ka teistes riikides.

Energeetikakursus Tallinnas

26. mail lõppes Tallinnas N. Liidu Teaduste Akadeemia Energeetika Füüsilis-Tehniliste Probleemide Osakonna väljasõidusessioon. Tallinn oli selleks puhuks valitud põhjusel, et Eesti teadlastel on väga suur panus põlevkivi energeetilise kasutamise kui ka kõigi tema fraktsioonide kasutamise väljatöötamise tõttu.

„Must-Valgel" ilmumas

Juulikuu algul ilmub endiste Westholmi gümnaasiumi ja Prantsuse Lütseumi õpilaste ühisel toimetusel koolimälestusi publitseeriv ajakiri mille nimeks valiti viimase kooli ajakirja nimi — „Must-Valgel", mis ilmus sõjapäevil, mil mõlemad koolid olid liidetud ja asusid Prantsuse Lütseumi uues hoones, Hariduse tänaval.

„Must-Valgel" tegevtoimetajaks on Lembit Pihlberg, toimetusliikmeks Lilian Tõnisson ja laekuriks Rünnar Konze. „Must-Valgel" ilmub kord aastas ja maksab $1.50 tükk. Westholmlased saavad selle oma koondise kaudu, kuid kuna Prantsuse Lütseumi endistel õpilastel puudub vastav organisatsioon, siis käesolev kirjutis on ühtlasi üleskutseks kõigile endistele Prantsuse Lütseumi õpilastele, võtta kontakti toimetusega ja tellida endale koolivendlik ajakiri „Must-Valgel". Toimetuse aadress: L. E. Pihlberg, 40 Glen Davis Cresc., Toronto. Ont. M4E 1X5 (tel. 698-2638).

Kas teil on olnud kolm esimest arvu õiged ning teie ei ole võitnud lõpuks auhinda?

Alates 23. juuni loosimisega:

Teie võidate järgmisel loosimisel 5 piletit* kui teil on kolm esimest arvu õiged.

Meie teame kuidas need lood on. Mõnikord on teil kolm esimest arvu õiged ja kui teie arvate, et nüüd ometi olete võitnud, selgub teile, et teie pole võitnud isegi 25 dollarit. Kuid Wintario sooviks on, et igaüks võidab. Sellest tulenevalt oleme meie mängureegleid veidi muutnud. Meie oleme lisanud rohkem auhindasid. (Neid on nüüd üle kahe korra rohkem igal loosimisel.) Ning meie oleme andnud igale mängijale rohkem võimalusi võitmiseks.

Allpool kirjeldame kuidas see töötab. Alates 23. juuni loosimisega kehtib selline kord, et kui teie pileti kolm esimest numbrit on identsed ja samas järjekorras iga viie võidupileti kolme esimese numbriga, siis võidate meilt järgmiseks loosimiseks viiest piletist koosneva raamatu. See on ilus ootamatult sülle kukkunud õnn.

Nii-siis, mida teie veel ootate? Ostke pilet või piletite raamat ja mängige seda mängu, mis antakse iga kahe nädala järele otseülekandes edasi neljapäeva õhtul kell 9 TV kaudu.

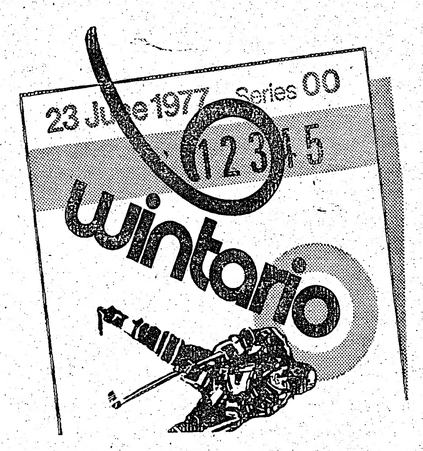

CLAIM YOUR Wintario Winfall PRIZE TICKETS HERE

* Neid auhinnapileteid tuleb nõuda kahe nädala jooksul pärast loosimist ning ainult selleks volitatud müüjatelt, kes on varustatud kõrvalesitatud märgiga.

NÜÜD ON ÜLE KAHE KORRA ROHKEM AUHINDU. JA HIND ON IKKA AINULT ÜKS DOLLAR.

Wintario

MEIE KÕIK VÕIDAME

ONTARIO LOTTERY CORPORATION

Purjetamisolümpia Tallinnale nuhtluseks

Kardetakse 20.000 uue venelase Eesti pealinna tulekut

Kreml oma purjetamisolümpiaga valmistab muret okupeeritud Tallinna eestlastest elanikele. Kui algul arvati, et sellega luuakse ehk võimalusi linna korrastamiseks, kümned aastad värvimata ja remontimata majade kohendamiseks, tänavate aukude parandamiseks ja muuks, siis nüüd asjaolude lähemal kaalumisel on seisukoht vastupidine. Uteldakse, et kui Vene okupatsioonivõim kõiki olümpiaks planeeritud ehitusi tahab läbi viia, siis tähendab see suure arvu vene tööliste linna toomist.

Kõneldakse kuni 20.000 venelase tööleasumisest Tallinna seoses ehituste ja korraldustöödega, kuna tööd sama vene süsteemi tõttu ei saada alustada õigeaegselt, plaanikohaselt ja ka summade puudumisel. Vähemalt nii näib olukord asjatundlikule inimesele seal praegu.

Ja kui need 20.000 venelast tulevad Tallinna, siis tähendab see ka nende jäämist Eestisse.

Mitte üksi nendega ei tule arvestada. Nagu nüüdki, kutsuvad saabunud võõrad järele oma suguseltsi ja kuna tänapäeva venelane on tehtud rändrahvaks, siis on nad oma „seitsme asjaga" mõni päev pärast kirja saamist ka kohal. Et Tallinnas valitseb terav korterikriis, see neid ega võimusid ei sega. Uusasukaid võib näha rahulikult elamas vagunites, kuni püsti liitiakse mõni maja, kuhu nad kohe sisse poevad, kui juba enne pole võim neid määranud mõnda korterisse „kaaselanikeks".

Niisugune on olukord olümpiat ootavas Tallinnas. Muret valmistab linlastele veel see, et purjetamisolümpia „sööb linna lagedaks".

Valitseb üldine sealiha puudus, mis kestab kauemat aega ja on mõistatuseks rahvale. Saada on loomaliha, kuid väga halva kvaliteediga.

Lihakauplustes toiduvarusid vaadeldes ei ärata see loomaliha oma ⅔ osa loomarasvaga mingit isu. Saada on vorsti, kuid maitselt üsna kesised. Juustu oli nimeliselt rida sorte, aga rahvas märgib, et nende erinevus on vaid nimes, kõik nad on ühemaitselised.

Sealiha kohta märgitakse, et kui seda juhtub poes saada olevat, siis maksab kilo 2 rubla. Sealiha juhtub ka kolhoositurule, pärinedes kolhoosniku „eramajapidamisest". Seal maksab vähemalt 3 rubla kilo. See lihapuudus on rahvasuus kaasa toonud rea anekdoote.

Piima ja üldse piimasaadusi näib Tallinnas saada olevat. Kalapoes puudub värske kala, on aga müügil külmutatud kala, mis pärineb kaugetest vetest. Millegipärast rahvas külmetatud kalast lugu ei pea. Saada oli suitsusilku, 90 senti kilo.

Väliselt on need erinevad omaaegseist ja maitselt ei ole need kõrvutatavad omaaegsete Pärnu rannameeste toodetega.

Kokkuvõttes võib toitlustamise osas väita, et nälga Eestis ei ole, kuid saadaval ei ole seda, mida tahaksid. Paremaid toite ei ole paljud üldse võimelised ostma, sest hinnad on võrreldes palkadega liiga kõrged. Näiteks väitis üks naine, et kui ma saan elu sees hoidmiseks 55 rubla pensioni, ütelge siis, mis ma sellega suurt saan teha. Korter, nagu meie seda mõistame, nõuab küll vaid paar rubla, selle eest oled ka mitmel ise, ja teised sinul jalus. Ülejäänud rubladega suudan vaevalt kuu lõpuni kõhu korras hoida, muuks ei ulatu kopikatki.

Varemalt või Tallinnas näha sellekohaseis kauplustes müügil ka kuldasju. Nüüd neid enam ei ole juba pikemat aega. Saadaval on hõbeasju, millede hinnad on samuti üles kruvitud.

Üldse jääb tänapäeval okup. Eestist hoopis halvem mulje, kui mõni aasta tagasi, kõneleb üks ameeriklane, kes on mitu korda käinud Tallinnas.

Venestamine valmistab mõtlejale eestlasele okup. Eestis tõsist muret. See sünnib koolides ja kõikjal mujal, kus vähegi võimalik. Kui koolis on näiteks ühes klassis 40 õpilast teiste ainete õppimise ajal, siis vene keele tunniks jagatakse klass pooleks, kummaski 20 õpilast, et neid enam saaks pressida keele omandamiseks.

Kõneldakse ka järjest kindlamalt, et Tallinna politehnikum muudetavat varsti kogu ulatuses venekeelseks, kuna üliõpilased-eestlased peavad vene keelt pärast keskhariduse omandamist nii palju oskama, et teisi keeli enam vaja ei ole. Tartu ülikooli kohta väidetakse, et see jäävat esialgu veel eestikeelseks.

Olukorra kohta Eestis seletatakse veel, et see olnud varemalt hästi parem kui Venemaal. Kreml soodustanud olukorda seepärast, et lasta okupeeritud Baltikumi välismaalasi, kes ise pidid nägema, et seal ei elatavat halvasti. Lähemalt ei saa võõras olusid tundma õppida, kuna keegi sissesõitjat ei usalda nii palju, et temaga hakkaks avameelselt oma hädadest kõnelema.

On ka neid noori ja vanu, kes on KGB-lastena välja õpetatud laitmiseks ja kes endid oskavad võõrale külge „kleepida", et sellelt kuulda tema plaanidest.

Sama halb olukord nagu toitlustamise alal nüüd valitsenud Tallinnas, valitsevat täpselt ka Moskvas. Seal pole samuti ammu nähtud üldmüügil sealiha. Loomaliha on samuti halvakvaliteediline ja kauplused üsna kesised kaubavarudega. Üks venelanna, kes oli teinud reisi Volgal ja käinud vahesadamais maal, kinnitanud, et väikelinnade ja külade kauplused on otse võimatuseni viletsad kaupade osas. Kui arutad, kuidas rahvas kõige sellega lepib, saad vastuseks, et keegi ei teagi, et maailmas on paremat elu, kui elab tema.

VES

Eestlanna muusikaorganisatsiooni auliikmeks USA-s

Lilian G. Bein-Grauberg, kes elab jälle Connecticutis, sai üllatava austuse osaliseks Lõuna-Carolinas Florences, kus ta koos tütre Monica Elleniga viibis hiljutisel koolide vaheajal suvitamas. Beini perekond elas 14 aastat Lõuna-Carolinas. Nüüd Florences olles valiti ta Florence Symphony Orchestra ja selle Women's Symphony Guild of Florence auliikmeks. Lilian Bein on nimelt selle organisatsiooni asutajaks ja ka esimeseks presidendiks. Tema ajal sai orkester omale uue löökpillide osa, mis varem oli puudulik, samuti ka orkestri ja koorilaulu tagapõhja raamistu. Selle suure kingi tõttu anti temale mälestustahvel „Pro Musica" sellekohase pealkirjaga ja tema nimega, mis kõrgelt hindas tema teeneid.

Lilian G. Bein on olnud National Federation of Music Club liige üle 15 aasta, olles Lõuna-Carolinas elades selle organisatsiooni presidendiks ja ka L.-Carolina osariigi „Chairman for the Department of International Music Relations". Elades Darienis, Conn. on ta Schubert Club of Fairfield County liige ja eriürituste esimees jne.

Lilian Bein-Grauberg suure muusikasõprana õppis laulu Paula Virgase juures ja „Connecticut School of Musicus", jatkates õpinguid ka L.-Carolinas Marion Manwilleri juures.

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 14. juunil 1977 — Tuesday, June 14, 1977

KIREV MAAILM

HAAPARANTA — Rootsi Haaparanta 9047-st elanikust on äsja valminud uurimise põhjal praegu 20% soome kodanikud. Soome kodanike osa Tornio sisarlinna elanikkonnas on eriti suur 20—29 aastaste vanusegrupis, kus see on 32,4%.

BERLIIN — Ühes koolis lasti õpilastel kirjutada kirjatöö teemal „Mis ma tean Adolf Hitlerist". Üks õpilane vastas sellele, et „ta tegi midagi, ma arvan et II maailmasõjas. Ta andis inimestele käsu, et nad üksteisest tänaval möödudes pidid tervitama sõnadega „Heil Hitler!" Ta kaotas sõja. Ta oli abielus."

NEW YORK — $450 eest ostis New Yorgis maja linna oksjonilt keegi Ted Harris. Tegemist oli kolmekordse mahajäetud majaga. Harris tahtis maja korda seada, milleks soetas materjale. Kui materjal kohale jõudis, ilmnes, et mingi eksituse tõttu oli lammutamisasutus maja juba maha lõhkunud.

NEW YORK — Sõrmejälgede võtmine tehti kohustuslikuks New Yorgi koolivalitsuse teenistujatelt kaks aastat tagasi. Selle aja kestel on nüüd tabatud terve rida kurjategijaid õpetajate ja teenistujate hulgast. Opetajate hulgas oli muide 20 isikut, kellede hingel on mitu rasket kriminaalkuritegu.

NEW YORK — Miljon dollarit on teeninud üks arst kolme aasta jooksul, alates ajast, mil kehtestati uus kindlustusseadus. Vastava juurdluse järele on see arst õnnetusohvritele korraldanud igasuguseid teste, läbivaatamisi ja ravisid, mis kindlustuskomisjoni arvates on olnud täiesti ülearused. Arsti ei saa aga vastutusele võtta, kuna seadus kaitseb teda täielikult.

NEW YORK — Peigmees suri altari ees laulatustseremoonia ajal Ligonier'is, Pennsylvanias, enne, kui ta jõudis jah sõna öelda ning õpetaja sai noorpaari abielupaariks tunnistada. Tekkis protsess, sest sugulased ja omaksed ei tahtnud laulatamata naist tunnistada jõuka mehe pärijaks. Osariigi kohus nüüd lõppeks tunnistas naise siiski seaduslikuks pärijaks.

NEW YORK — „Telefonikõrv" tekib inimesele, kes kaua kõneleb telefoniga. Kuuldetoru hoidmine kaua ja tugevalt vastu kõrva põhjustab sageli kõrva ülemises tipus erilise kroonilise põletiku. Tavaline ravi: kompressid ja antibiootikud. Raskematel juhtudel arstid soovitavad telefoni lasta maha monteerida ja telefonikõnedest absoluutselt loobuda.

NEW YORK — „Jala-pikkusi" „kuumi koeri" müüs üks ahelrestoranide firma Põhja-Carolinas. Keegi John Hodge alustas firmaga petmise pärast protsessi, sest „jala-pikkused" vorstid olid ainult 8½ tolli pikad. Kohus otsustas protsessijale välja mõista kahjutasu 3½ tolli saamata jäänud vorsti eest ning nõudis, et firma „jala-pikkused" vorstid peavad niüdsest peale olema siiski õiges mõõdus, s. o. 12 tolli.

NEW YORK — Jackie Onassisele mängis omapärase ninanipsu Onassise jahtlaeva kokk. Aristotele Onassis tollal veel elas ning nõudis kuulsalt kokalt, et laeval oleksid toidud „luksus-esimesest klassist". Kuulsat kokka vihastas, nagu ta niüid oma mälestustes ühes saksa ajakirjas jutustab, Jackie labased söömiskombed. Isegi parima kastmega valmistatud filee-mignolile või prantsuse trühvlitele ta kallas paksult peale ameerika tomatipüreed (catsup'i). Kokk valmistas kättemaksuks Jackiele eraldi prae hobuselihast. Jackie valas ka selle tomatipüreega üle ning sõi, nagu oleks tegemist parima steigiga.

Kanadalt oodatakse Belgradis kindlaid seisukohti

Senaator Thompson andis senatis ülevaate Helsingi kokkulepetest ja kirjeldas Strasbourgis toimunud parlamendiliikmete konverentsi

OTTAWA — Eestlastele hästituntud Kanada senaator Andrew Thompson, kes on teatavasti abielus eestlannaga, esines 2. juunil Kanada senatis pikema ülevaatega Kanada delegatsiooni osavõtust Prantsusmaal, Strasbourgis, toimunud Euroopa Nõukogu parlamendiliikmete kokkutulekul, mis toimus 25. kuni 29. aprillini. Senaator Thompson kirjeldas parlamendiliikmete seisukohti eeloleva Belgradi konverentsi suhtes ning andis omapoolse ülevaate Helsingi kokkulepete ning nende rikkumise kohta N. Liidu poolt.

Kõneleja mainis mitmel puhul, et ta on saanud eesti rahva kannatuste kohta üksikasjalisi andmeid oma äialt (end. riigikoguliige Ed. Riisna) ning toonitas, et N. Liit on Helsingi konverentsi taolist riikide nõupidamist taotlenud juba Stalini ajast alates.

Ta ütles et lääneriikide huvides oli Euroopa julgeolekukonverentsi korraldamine Lääne-Berliini olukorra kergendamiseks, strateegiliste tuumarelvade piiramiseks ja Kesk-Euroopasse koondatud sõjajõudude vastastikuseks vähendamiseks.

Samal ajal oli venelaste eesmärgiks Euroopas valitsevale status quo'le kinnituse saamine, N. Liidu vankuvale majanduselule lääneriikide abi taotlemine ning lääneriikide poliitiline uinutamine, mis võimaldaks N. Liidule oma edasitungi arendada uute vallutuste tegemiseks.

Senaator Thompson nentis, et Helsingi deklaratsioon on väga komplitseeritud dokument, mida võib mitmet moodi tõlgendada. N. Liidu kommunistliku partei juht Brezhnev on siiski sõnaselgelt väljendanud N. Liidu seisukohti detente poliitika suhtes, mainides, et see koostöö ei vähenda ega piira kuidagi klassivõitlust.

Üldiselt võiks öelda, et Helsingi kokkulepe ei ole rahuleping, nagu seda väljendas Kanada peaminister Trudeau Helsingi konverentsil vaid katse koostöö sõlmimiseks ida ja lääne vahel.

Seda kinnitas ka Kanada parlament 1976. aasta veebruaris, kui ta vastu võttis üksmeelselt resolutsiooni, mis kinnitab, et Helsingi kokkulepe ei muuda mingil määral status quo'd Euroopas, eriti Eesti, Läti ja Leedu staatust, millistele riikidele Kanada annab praegu oma tunnustuse. Helsingi kokkuleppega ei ole kuidagi praegust de jure tunnustust muudetud.

Senaator Thompson puudutas ja analüüsis lähemalt Helsingi kokkulepete sisu ja mainis, et N. Liit ei ole täitnud neid kokkuleppeid, mis puudutavad inimõiguste rakendamist, perekondade ühendamist ja ida ning lääne vahelise läbikäimise soodustamist.

Ta mainis, et venelased on tõstnud N. Liitu saadetavatelt pakkidelt tollimaksu 100 kuni 300 protsenti, mõningatel juhtudel isegi 600 protsenti.

Mõned kommunistlikud riigid otsivad lääneriikidega igasuguseid kokkuleppeid majanduslikuks, tehnoloogiliseks ja kultuuriliseks koostööks, kuid nad ei taha midagi teada ideede vahetamisest, reisimiskitsenduste kaotamisest ja inimõiguste rakendamisest.

Kõneleja mainis, et ta on väga skeptiline N. Liidu allkirja suhtes Helsingi kokkulepetele ja meenutas Ribbentrop—Molotovi pakti, millega anti N. Liidule võimalus suurte maaalade vallutamiseks.

Senaator Thompsoni muljete kohaselt olid Strasbourgi kogunenud parlamendiliikmed kõik veendunud demokraadid ja Belgradis võib seetõttu oodata kindlate seisukohtade esitamist inimõiguste ja teistes küsimustes.

Senaator avaldas lõpuks lootust, et Kanada välisminister Jamieson ja teised Kanada esindajad taotlevad Belgradis kindlakäelist ja selget poliitikat ning tõstavad esile inimõiguste rikkumise küsimused.

Noorte pianistide õhtu

Möödunud neljapäeva õhtul toimus Eesti Maja suures saalis Talvi Jaldre klaveristuudio õpilasõhtu. Arvukas õpilaskond, nende vanemad ja tuttavad täitsid suure saali, tunnustades noorte esinemisi ja julgustades neid jätkama oma õpinguid meie tubli klaveripedagoogi juures ja Toronto konservatooriumis.

Esimesel poolel esinesid Sylvia Härm, Linda Norheim, Tanya Martinek, Terek Ewen, Anne ja Tiina Pede, Kalli Hubel, Marilyn Mori, Lisa Lambur, Marika Tamm, Paul Poolsaar, Pia ja Juta Metsala, Paul Pint, Diana Tom, Rein Andre, Eve Zanyi-Teder ja Tiina Pärnsalu. Selles grupis olid päris noored algajad, kes ärevusest elevil esitasid oma õpitud pala ja õpingutes kaugemale jõudnud, kes püüdlikult oma esitusse panid mõne joone oma isikupärast.

Teises osas olid edasijõudnud, kes juba rohkem aastaid on klaverimängu õppinud. Selles grupis olid Ava Kiilaspea, Merike Lainevool, Piret Jõgeda, Liia Truuman, Monika Pint, Hillar Prits, Tormi Jõgeda, Linda Kauküla, Eve Valge, Tarmo Teng, Karin Tari ja Karen Viinamäe. Siin võis juba märgata head mänguoskust, esinemiskindlust ja esitatavate palade tõlgitsustahet oma tunnete kohaselt, mis kordkorralt esinejate juures ikka küpsema ilme sai kuni K. Viinamäe juba täiesti oskuslikult esitas kolm pala, pidades publiku nõudel isegi lisapala andma. Tema kogemused klaverisolistina on siinses ühiskonnas juba tuntud.

Pärast kavalist osa kinkisid õpilased Eve Zanyi-Teder ja Tiina Pärnsalu oma õpetajale suure kimbu punaseid roose ja osavõtjad austasid teda püstiseisva aplausiga.

Moodne naisvõimlemine järgmise olümpia kavasse

Just enne rahvusvahelisi moodsa naisvõimlemise võistlusi Torontos külastas Kanada Moodsa Naisvõimlemise Liidu president Evelyn Koop jälle Shveitsi, kus oli olümpiakomitee juures arutlusel moodsa naisvõimlemise kui uue võistlusala vastuvõtmine järgmise olümpiamängude kavasse 1980.

Lootused naisvõimlemise kavasse võtmiseks on muutunud päris reaalseks. N. Liit kui järgmiste olümpiamängude korraldaja pani ette uue spordialana moodsa naisvõimlemise. Nüüd on asi veel olümpiakomitee presidendi lord Killanini otsustada ja käesoleval nädalal peaks selles asjas lõppvastus käes olema, milline antakse edasi olümpiakomitee Kanada esindajale ja eksekutiivkomitee liikmele Worrell'ile.

Olümpiamängude korraldaja maana võib N. Liit ühe uue ala esitada, kuid seni oli tugev surve selleks, et uueks alaks saaks valitud naisjuudo.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

18. ja 19. juunil on valvearstiks dr. A. Mae, tel. 493-7231, mitte dr. Sauks nagu lk. 3 teatatud on.

Tänuavaldus

Südamlik tänu kõikidele sõpradele, tuttavatele ja kaaseestlastele kes minu Seminari lõpetamise puhul mind siirate soovide ja kingitustega austasid.

Eriline tänu nendele, kes mind moraalselt ja majanduslikult toetasid kogu Seminari kestel ja neile organisatsioonidele, kelle stipendiaat on mul au olla.

Südamlik tänu!

WALT. JOHANSON

VABA EESTLANE

TOIMETUS JA TALITUS

avatud esmaspäevast reedeni kella 9—4-ni.

Telefonid: toimetus 364-7521
talitus 364-7675

Toimetajad kodus väljaspool tööaega:

Karl Arro 766-2057
Hannes Oja 481-5316

Kuulutusi võetakse vastu:

nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

KUULUTAMINE VABA EESTLASES

on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad:

üks toll ühel veerul ---- $3.25
esiküljel ---------- $3.75
tagakiiljel ---------- $3.50

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:

1. **Vaba Eestlase talitus**
135 Tecumseth Street
Telefon 364-7675
Postiaadress: Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont.
Talitus väljaspool tööaega:
Helmi Liivandi 251-6495

2. **Mrs. Leida Marley**
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont.
Telefon: 223-0080

„Vaba Eestlases" ilmunud Tommy Tomsoni fotosid saab tellida talitusest või tel.: 423-4558 ja 461-6916.

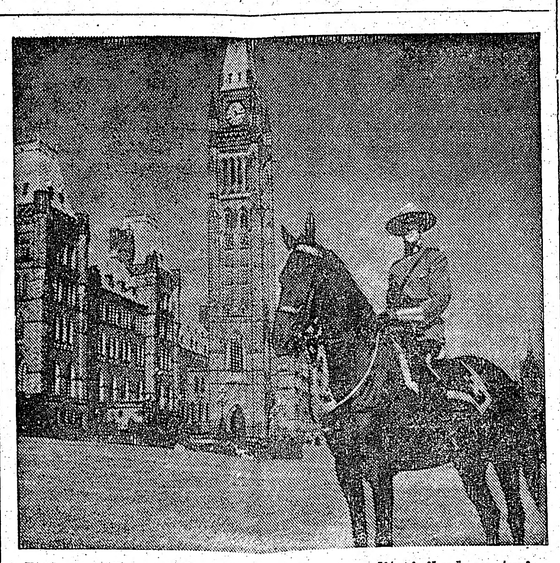

Parlamendihoone ja punakuuelised ratsapolitseinikud on turistidele suuremaks atraktsiooniks Ottawas. Juuli ja augustikuude kestel toimub iga äripäeva hommikul vahtkonna vahetus.

Canadian Government Office of Tourism foto

Uus kodu

Muidugi te teate, et pro ja con tähendab poolt ja vastu. Kui teilt aga mõnda näidet selle kohta küsitakse, siis öelge julgesti: „pro" — progress, „con" — kongress.

Kuigi meie oma asjaajamisi üldiselt „pro patria" ehk „isamaa eest" võitleme, siis vähemais asjus on arvamused mõnelegi heale asjale rohkesti con ja pro tuleb nagu vastutahtmist ja pool kiskumiseviisi veel vaid heast südamest lisaks.

Selle uue terrasmajaga on asjad nii, et kes ise sinna rahapuudusel või muudel kaalutlustel otsa peale ei saanud, sellel lõikab kreiss-saekombel südamealt ja tema on asjaarutamisel con, korteriomanikud muidugi pro.

Nõnda juhtuski, et omavahelisel kokkutulekul, kohvijoomisel ja viinavõtmisel, oli uude majja kolijaid ainult üks ja teised võtsid aina sõna nagu oleksid nemagi asjalised. Seda ju võib, eks ole!

„Poissmehele selline korter ei sobi, ei kõlba üleüldsegi mitte! Tahab kedagi sisse tuua, pead kõigi teiste akende eest mööda marssima, enne kui oma ukseni jõuab. Salaja kedagi sisse ei saa. Ega välja ka. No öelge nüüd, kuidas saaks üks vähegi vormis poissmees sedasi oma elamist korraldada, vahest ka tütarlast koju tuua, või kuidas?"

„Ei saa, ega ei saa jah", venitas Kurukeste Kusta, kes ise on korteriomanik ja lisas:

„Aga abielus inimesele sobib. Mina igatahes teen elu mugavaks, lasen seinast seina valged vaibad maha panna, sellised pehmed kui jänesevill ja hea hommikul paljajalaga peale või sisse astuda", mille peale poissmees kurjasti salvas:

„Õige nali, võtad odava korteri ja valged vaibad paned maha!" Küll võib inimene ikka karune olla! Aga vaat, poissmees võis nõndamoodi öelda, sest tal omal on korteris heledad vaibad, aga tema kodu on kallihinnalise korterimaja 20-dal korrusel ja seal elab tähtsaid tegelasi, leidub suuri nimesid ja uksehoidja valvab esikus, et kord majas oleks.

„Mina jälle mõtlen, et küll võib kurb olla, kui ei ole oma peenramaad ega lilleklumpi. Võtaks vahest kas või petersellerilehti ja tillivarsi, või tomatipabula või kurgikese, tooks lilligi vaasi ja ikka oma kasvatatuid", lausus Torukeste Tooni, sest tema on iluarmastaja ja õrna hingega inimene.

„Seda vähest võid rõdu peal kastiski kasvatada", pareeris korteriomanik, aga rohkem ta ka öelda ei saanud, sest Mädariku Mirka võttis sõna:

„Mina sest aru ei saa, kuidas nõndamoodi ehitati. Koridor puudub. Välist ja lahtist rõdupidi pead oma korterisse marssima, selline on ainuke sissepääs. Tuul, lumi ja jää talvel — kole! — ja sealt astud otsemaid oma korterisse, ilma et esikut oleks. Austraalia kliimas see ehk aitaks, meie lumiste talvedega see ei sobi. Ma tahaks teada, kes need ukseesised lumetormide ja jääaegadel puhtad jõnab hoida?"

Keegi ei vaielnud ja Mirka lisas:

„Saun on, aga teises majas, kuhu sisekoridori ühendust ei ole. Tahad talvel oma sauna minna, pane end kõvasti riidesse ja tule tagasi kui lumememm."

„Mine vanni, see on sul oma korteris, kui sa saunaminekut ja külma kardad! Ja akendele pane kardinad ette. Sellised, et ise välja saad piiluda, aga teised sisse ei näe", selgitas korteriomanik.

Nüüd oli aega Pessimiste Peetri poole pöördumiseks:

„No kas sina, Peeter, ei plaani ka maja ära müüa ja korterimajja kergema elu peale hakata?"

„Mina — ei iial! Vaat, selleks ma ju Eestist ära tulin, et end käsutada ei lase, kas nüüd peaksin siis vabatahtlikult kolhoosi astuma? Ühiselamu korter — kallis, väike, no üks tuba on tilluke, kus pikk mees ei saa pikaligi visata — mis ma sinna! Ja küll te näete, ei sest head oodata ole! Eestlaste värk — tuleb üks uuemat sorti kiusuküla, vimmavald ja trotsitare. Igaüks ajab oma jonni, tahab oma tahtmist ja paneb jala taha igale poole, kuhu vaid ulatab."

„On sel Peetril aga suuvärk, mis hädapärast kinnitraageldamist vajaks", pomises keegi. Igaühel on teada, et ei see Peeter head sõna millegi kohta ei ütle. Elab oma pisikeses kodus kui nukumajas, hoiab selle kenasti korras ja poriseb ja joriseb iga asja kallal.

Kui siis lõpuks keegi küsida märkas, et kas saksad ise ka ikka kortereid vaatamas on käinud, selgus, et ei olnud. Mitte ükski sõnavõtja peale korteriomaniku polnud seal käinud. Mõni oli siiski maja kaugelt näinud, küll aga oli teada, et keegi olevat kuskil kellelegi rääkinud, et . . .

„Mehed, vennad, naiserübelikud ka — lähme oma silmaga vaatma!" käsutas korteriomanik suure paatosega. „Mis te enne jahvate, eks pärast vaatamist räägi!"

Läksidki. Aga praegu ei ole veel teada, mis nad seal tulles kõnelesid.

RIIN RIVANOOL

Luksuslikus 25-korruselises majas

KORTEREID MÜÜA

hinnaga $49.900.— alates. Korterites õhujahutus. Ostuhinna juurde kuuluvad: külmutuskapp, pliit, nõudepesumasin ja ühele autole parkimiskoht garaazhis. Majas saunad ja harjutusruumid. Ehitus asub suurel ja kaunil aiaga piiratud krundil.

Asjast huvitatuil palume helistada: 759-9117, Tiit Sark.

Nalja

Noor naine helistab oma armastatu ukselkella, üteldes ust avavale prouale:

— Tere, kas leitnant Laine on kodus. Olen tema õde.

— See on väga tore. Mina juhtun just olema tema ema.

Sündmuste kalender

Reedel, 17. juunil kell 6 õ. avatakse Eesti Majas Karavanipidustuse Tallinna paviljon, mis jääb avatuks kuni järgmise laupäevaõhtuni. Avatud äripäeviti kl. 6—11 õ., nädalalõpul kl. 3 p. l.—11 õ.